

DRAUGAS

PERIODICALS
April 20,
Vol. LXXXIX

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
PENKTADIENIS – FRIDAY, BALANDŽIO – APRIL 20, 2001

NEWSPAPER – DO NOT DELAY – Date Mailed 04/19/01

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

WWW.DRAUGAS.ORG

Nr. 77

Kaina 50 c.

Turime susikurti savo bei vaikų gerovę čia, savo tėvynėje

Vilnius, balandžio 19 d. (Elta) — Jau trečiajame savo metiniame pranešime prezidentas Valdas Adamkus grįžo prie Lietuvos modernizavimo tikslų ir uždavinių, akcentuodamas laisvo žmogaus, atviros visuomenės ir stiprios valstybės svarbą. Remdamasis šiomis nuostatomis, valstybės vadovas išdėstė Lietuvos vidaus ir užsienio politikos principus, aptarė mokesčių sistemos pertvarką, socialinės ir sveikatos apsaugos, švietimo, valstybės tarnybos, kaimo reformas.

Kalbėdamas apie užsienio politiką, V. Adamkus pabrėžė, kad per pastaruosius metus atsiderėme naujoje tikrovėje: „Mūsų priimtas sprendimas jungtis į euroatlantines struktūras jau yra visuotiniai pripažintami kaip esminiai savarankiškos valstybės apsisprendimai“.

Prezidento pozicijai, visos reformos turi remtis trimis pagrindiniais tikslais: „Pirmasis jų — išlaikyti žmogaus iniciatyvą, stiprinti jo savarankiškumą ir atsakomybę. Antrasis — išplėtoti skirtingų mūsų visuomenės grupių — verslininkų, mokslininkų, ūkininkų, valstybės tarnautojų bei kitų — bendradarbiavimą, kooperaciją, gebėjimą dirbti kartu ir siekti bendrų uždavinių. Trečiasis — sustiprinti valstybę, sukurti joje patikimą demokratinę tvarką“.

„Nauja mokesčių sistema turi būti aiškiai orientuota nebe į valstybės išlaikytinį, bet į savininką: ji privalo remtis nuostata, kad ne valstybė žmogui duoda ir iš jo atima, bet žmogus uždėba ir dalį savo pajamų sumoka valstybei, reikalaujamas, jog ši jo lėšas naudotų efektyviai ir skurdžiai“, — sakė V. Adamkus.

Prezidentas ragino efektyviau spręsti nedarbo ir skurdo problemas. V. Adamkus nuomone, šias problemas galime įveikti tik užtikrinę nuosekliai ūkio plėtrą ir kokybišką bei visiems prieinamą švietimą.

Ragindamas sparčiau reformuoti ūkį, valstybės vadovas teigiamai įvertino sprendimus dėl bankroto procedūrų supaprastinimo, įmonių restruktūrizavimo tvarkos įteisinimo, darbo rinkos liberalizavimo. Prezidento įsitikinimu, privatizavimo procesas būtina sudaryti lygias sąlygas tiek užsienio, tiek tautiniam kapitalui, užtikrinti proceso skaidrumą ir siekti efektyvesnio ūkininkavimo. „Didelių pajamų energetikos ūkis turi tapti ne Lietuvos ekonomiką gramzdinančiu akmeniu, bet jos atsigavimo varikliu“, — sakė V. Adamkus, aptardamas strateginę svarbą turinčių ūkio objektų perspektyvas.

Pasak prezidento, skaudžiausias korupcijos problemas turi išspręsti atviras valdžios ir verslo bendradarbiavimas: „To įmanoma siekti tik mūsų verslo viešai deklaruoju savo interesus, o valdžiai ir juos atsižvelgiant ir juos ginant“.

Valstybės vadovas ragino kuo greičiau pereiti nuo žemės grąžinimo prie žemės reformos darbų ir efektyviau naudoti valstybės ir bosimas Europos Sąjungos lėšas. „Patikima Lietuvos kaimo ateitis — tai konkuruoti gebantis

žemdirbystės ūkiai ir smulkių bei vidutinių verslų įvairovė“.

Prezidentas pabrėžė vos prieš kelis dešimtmečius prasidėjusios istorijos lūžį: iš pramonės, o dažnu atveju ir agrarinės visuomenės pereiname į esmingai naują — žinių visuomenę: „Ne materialinių vertybių gausinimas, bet intelektualinė kūryba ir žiniomis grindžiama veikla jau veda ir vis aktyviau ves į priekį dabartinę visuomenę“.

Valstybės vadovas ragino nuo žinių visuomenės strategijų rašymo pereiti prie konkrečių veiksmų: sutvarkyti valstybės duomenų bazes, teikti bent dalį valdžios paslaugų internetu, padaryti visiemis prieinamą tarptautinį elektroninį tinklą, daugiau dėmesio skirti naujomis technologijomis grįstam verslui.

Valstybės vadovo pozicijai, būtina sukurti valstybinį vaikų registrą, visuotinio priešmokyklinio ugdymo sistemą, vaikams užtikrinti socialines mokymosi sąlygas, supaprastinti bendrojo lavinimo mokymą, sustiprinti aukštojo mokslo sistemą, pasiekti efektyvios mokslo, studijų ir verslo sąveikos. „Pagaliau turime Lietuvoje pripažinti humanitarinių ir socialinių mokslų svarbą tautos kultūrai ir demokratinei mūsų gyvenimui“.

Aptardamas šalies politinę raidą, prezidentas teigė: „Stipri demokratine valstybė neįmanoma be stiprių partijų, be stiprios politinės valdžios“. Išpejęs, kad nauji politikai patys savaime jokių būdu dar neįtikrina naujos politikos, V. Adamkus pabrėžė, kad politinę valdžią stiprina sprendimų viešumas, o piliečių nepasitikėjimą ir įtarumą mažina atvira partijų veikla.

Valstybės vadovas atkreipė dėmesį į ekonominių nusikaltimų ir politinės galios susijungimo pavojus. Pirmąsias, jog iki šiol nenubraižyti daugelio sunkių nusikaltimų kaltininkai, prezidentas sakė, kad teisingumas reikalauja pagaliau ištirti didelį atgarsį visuomenėje sukėlusias bylas. „To turėtų reikalausti ir valstybės pareigūnų savigarbą“, — sakė prezidentas.

„Ar sustiprės mūsų valstybė, ar atsiras daugiau teisingumo mūsų gyvenime, labai priklauso nuo valdymo reformų sėkmės“, — teigė V. Adamkus, ragindamas iki galo įgyvendinti biurokratijos saulėlydžio idėją, aiškiau apibrėžti valstybės tarnautojų atsakomybę.

Prezidento nuomone, savi valdą sustiprintų didžiosios dalies apskričių funkcijų perdavimas savivaldybėms. „Šiandien kur kas svarbiau, užuot įsivėlus su žemaisiais ir mūsų dėl Tėlių ateities, parengti detalius regionų gaivinimo projektus“, — sakė V. Adamkus.

„Ryškios pagaliau ir šiaudien garsiai sau pasakyti: mes — Lietuva. Mes, Lietuva, atsižvelgiant į mūsų valstybę, užuot įsivėlus su žemaisiais ir mūsų dėl Tėlių ateities, parengti detalius regionų gaivinimo projektus“, — sakė V. Adamkus.

Valstybės vadovas ragino kuo greičiau pereiti nuo žemės grąžinimo prie žemės reformos darbų ir efektyviau naudoti valstybės ir bosimas Europos Sąjungos lėšas. „Patikima Lietuvos kaimo ateitis — tai konkuruoti gebantis

Balandžio 19 dieną Seime Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus skaitė metinį pranešimą.

*** Seimo pirmininko Artūro Paulausko nuomone,** Lietuvos prezidento V. Adamkaus metinė kalba buvo labai prasminga, kelianti daug uždavinių valstybei. A. Paulausko manymu, prezidento metiniame pranešime buvo pabrėžta daugiau pozityvių dalykų, pavyzdžiui, kad Seimas tapo atviresnis, daugiau diskutuoja svarbiais valstybės klausimais. Seimo vadovas sakė neradęs pranešime teiginio apie nusivylimą valdanciąja koalicija. (Elta)

*** V. Adamkaus metinį pranešimą premjeras Rolandas Paksas vertina kaip konceptualų, nubrėžiantį pagrindines valstybės vystymosi gaires, kaip savotišką pasitikrinimą, ar dirbant kasdienius darbus einama teisinga kryptimi. Premjeras pritaria prezidentui, kad ir pozicija, ir opozicija turi sutelkti jėgas ne politiniams žaidimams, bet realioms krašto problemoms spręsti. (Elta)**

*** Finansų ministras liberalas Jonas Lioginas** mano, kad V. Adamkaus pranešime buvo išreikšta rimta parama vyriausybei ir jos pradėtoms reformoms. (Elta)

*** Seimo konservatorių frakcijos** seniūno Andriaus Kubiliaus nuomone, prezidentas V. Adamkus metinis pranešimas buvo „tradiciskai stiprus“. A. Kubilius atkreipė dėmesį į prezidento taikliai pastebėtą prastą, keliančią nerimą politinio gyvenimo tendencijas — stiprėjantį finansinių grupuočių ir net galimą nusikaltimų grupuočių įtaką politikai. (Elta)

*** Prezidento V. Adamkaus pranešimas** — fundamentaliausias per pastaruosius trejus metus ir gerai atspindi tikrovę, teigia Modernių krikščionių demokratų sąjungos (MKDS) vadovas Vytautas Bogušis. Tačiau jis sakė pasigedęs V. Adamkaus vizijos dėl šalies ateities. (BNS)

*** Londono koncertų salėje „Wigmore Hall“** buvo surengtas pianistas Muzos Rubackytės koncertas, kuriame jo atliko C. Debussy, O. Mesiaen, M. Ravel, C. Saint-Saens, M. K. Čiurlionio ir S. Prokofjevo kūrinius. Balandžio 22 dieną M. Rubackytė koncertuos „Mill Hill“ salėje Šiaurės Londone kartu su Vilniaus styginių ansambliu. Visai neseniai — kovo pabaigoje ir balandžio pradžioje — Paryžiuje dirbant ir gyvenanti pianistė koncertavo Čileje, Santjago mieste. (Elta)

*** Užsienio reikalų viceministras E. Ignatavičius** Vašingtone susitiko su įtakingais JAV pareigūnais, kuriems pristatė Lietuvos euroatlantines integracijos siekius bei regioninį bendradarbiavimą. E. Ignatavičius susitiko su JAV specialiojo prezidento patarėjo bei nacionalinės saugumo tarybos vyriausiojo direktoriaus Europos ir Eurazijos reikalams Daniel Fried, Senato Užsienio reikalų komiteto patarėjo Jan Brzezinski, Valstybės departamentų pareigūnais, dalyvavo įtakingos nevyriausybines organizacijos Užsienio reikalų tarybos surengtoje diskusijoje, skirtoje bendradarbiavimo su Rusija perspektyvoms. (BNS)

*** Vilniuje trys ginkluoti banko inkasatoriai** nesugejo pasipriešinti užpuolikams, kai nusikaltėliai ypat įžliai užpuolė juos prie didžiausios Vilniuje parduotuvės „Maxima“ bazės. Ginkluoti plėšikai sunkiai sužėdė Lietuvos žemės ūkio banko inkasatorių, pagrobė jo krepšį, kuriame buvo 70 tūkstančių litų. Apšaudę inkasatorių automobilį, nusikaltėliai akimirksniu paspruko. Sužeisto 34 metų inkasatoriaus Arvydo Zemenskio būklė labai sunki. (Elta-LR)

*** Modernių krikščionių demokratų sąjungos (MKDS)** vadovas Vytautas Bogušis balandžio 29 dieną numatomame MKDS tarybos posėdyje ketina atsistatydinti iš partijos vadovo posto, nes mano esant klaidingai modernių krikščionių demokratų augimui ir stiprėjimui. Pasitraukdamas iš MKDS pirmininko posto, V. Bogušis žadėjo likti aktyviu eiliniu partijos nariu. (BNS)

*** Seimo Tėvynės sąjungos** — konservatorių frakcijos seniūnas Andrius Kubilius kalbėjo, kad kurį socialdemokratų ir socialliberalų ypat aktyvus trūkumas privatizuoti „Lietuvos jūr laivinykystę“ gali būti susijęs su kai kurių Seimo narių privaciais interesais. Pasak A. Kubiliaus, įtarimų sukėlė kai kurių parlamentarų perdas aktyvumas šią savaitę priimant V. Adamkaus metinį pranešimą. (Elta)

*** Vilniaus „Lietuvos ryto“** krepšininkai Arvydas Macijauskas ir Robertas Javtokas pareiškė norą būti registruojami šių metų NBA naujokų biržoje. (Elta-LR)

*** „Vernito“ bendrovė** atsisakė po krizės. Marijampolės „Vernito“ bendrovės akcininkai patvirtino praėjusių metų finansinius rodiklius ir nutarė visą pernai uždirbtą pelną — 271 tūkst. litų skirti bendrovės darbuotojų socialinėms reikmėms. Per pirmąjį šių metų ketvirtį vienintelė šalies akralano verslo įmonė uždirbo 730 tūkst. litų pelno, o pernai per tą laikotarpį buvo patyrusi 264 tūkst. litų nuostolį. (Elta-LR)

*** Informacinių technologijų bendrovė „IBM Lietuva“** oficialiai patvirtino, kad nuo gegužės pradžios naujojo bendrovės generalinio direktoriaus taps dabartinis ūkio viceministras Rimantas Vaitkus. Jau nuo praėjusių metų rudens „IBM Lietuva“, pasiūlydama 10 verslo partnerių — Lietuvos bendrovių, kryptingai siekia įsitvirtinti kaip vienvaldė el. paslaugų teikimo lyderė. (Elta)

*** Socialinės apsaugos ir darbo ministrė Vilija Blinkėvičiūtė** sako, kad pradėjus pensijų reformą pirmieji rezultatai pasirodė po dešimties ar penkiolikos metų. „Pensijų reformą reikėjo pradėti jau prieš kelerius metus, nes „Sodra“ yra realiai bankrutavusi institucija, pensijos mažės, jauni žmonės neįdomūs išlaikyti šios sistemos ir ji užprogramuota žlugti“, — tokios pozicijos laikosi socialinių reikalų žinovai. Bet pensijų reformos pradžios dar nematyti. (Elta-LR)

*** Spalio mėnesį Vokietijoje** vyksiančioje Frankfurto knygų mugėje bus pristatytos trys lietuvių rašytojų knygos vokiečių kalba: Ricardo Gavilio apsakymų rinkinys „Tūkso balandis“, Arvydo Šliogerio filosofinis dienoraštis „Post Scriptum“ bei Teodoro Četrasko ironiškos miesto istorijos „Kažkas, kažkaip, kažkur“. (Elta-LR)

*** Balandžio 25-27 dienomis** Vilniuje rengiamas trečiasis tarptautinis rusų bažnytinės muzikos festivalis, šiais metais skiriamas rusų kompozitoriaus Dmitrij Bortnianskio gimimo 250-osioms metinėms. Festivalio koncertai vyks Vilniaus Rotušėje, Trakų stačiatikių cerkvėje, Vilniaus Žnamenskaja cerkvėje, Stačiatikių katedroje, Maiorono gatvėje bei Vilniaus Kongresų rūmose. Dainuos mūsų chorai „Brevis“, „Rusų klasika“ ir „Vilnius“, taip pat svečiai — Rygos stačiatikių kamerinis choras „Blogoest“, Minsko Šv. Petro ir Povilo cerkvės choras, kamerinis choras „Peterburg serenados“, muziejaus „Maskvos Kremlio“ kapela. Baigiamajame festivalio koncerte grotų Gintaro Rinkevičiaus diriguojamas Lietuvos valstybinis simfoninis orkestras. (Elta)

Surengtas priėmimas V. Ušacko garbei

Vašingtonas, balandžio 19 d. (BNS) — Lietuvos ambasadorius Vašingtone Vygaudas Ušackas susitikime su JAV verslo atstovais pabrėžė, kad vieni iš svarbiausių ambasados tikslų — plėsti prekybinius ryšius tarp dviejų valstybių bei skatinti JAV investicijas Lietuvoje. Lietuvos ambasadorius išreiškė viltį, jog Lietuvos ir JAV verslo ryšiai bus skėmingo bendradarbiavimo pavyzdžiu kitoms Baltijos regiono valstybėms.

Kaip pranešė Užsienio reikalų ministerija, JAV ir Lietuvos verslo tarybos ir JAV Komercijos rūmai surengė priėmimą naujojo Lietuvos ambasadoriaus V. Ušacko garbei.

Į priėmimą buvo pakviesti Lietuvoje dirbantys arba verslo galimybėmis besidomintys JAV bendrovių ir tarptautinių finansinių institucijų vadovai, Kongreso atstovai, administracijos pareigūnai, diplomatinės korpusas, Lietuvos garbės konsulai, JAV lietuvių bendruomenės nariai, žiniasklaidos atstovai.

Priėmimo dalyvavo JAV Bendrovių „Williams“, „Philip Morris Companies, Inc.“, „NRG Energy“, „Concert“ (AT&T ir BT bendra įmonė), „Riggs Bank“, „Lockheed Martin Corporation“, „Schwab Capital Markets“, „Penninx American Corporation“ ir kitų atstovai.

*** Ispanijos užsienio reikalų ministras Josep Pique**, susitikęs su Lietuvos užsienio reikalų ministru Antanu Valioniu, gyrė pasiektą Lietuvos pažangą integracijoje į Europos Sąjungą ir NATO bei užtikrino savo šalies paramą šiame procese. Susitikime su Seimo pirmininku Artūru Paulausku Ispanijos užsienio reikalų ministras pasidžiaugė, kad politiniai Lietuvos ir Ispanijos santykiai puikūs, tačiau pastebėjo, kad reikia dėti daug pastangų, kad tą patį būtų galima pasakyti ir apie ekonominį bendradarbiavimą. Seimo pirmininkas A. Paulauskas paragino ministrą kuo greičiau atidaryti Ispanijos Karalystės ambasadą Lietuvoje. (Elta)

*** Šį rudenį sostinėje**, buvusiam krepšininkui Šarūnui Marčiulionui priklausiančiame žemės sklype, bus pradėtas statyti didžiausias šalyje pramogų ir sporto kompleksas — jį į ketinama investuoti apie 10 mln. JAV dolerių. (Elta-VZ)

*** Vyriausybė pritarė** apskričių valdymo ir apskričių teritorinės reformų kryptims ir teiks jas svarstyti visuomenei bei kitoms suinteresuotoms institucijoms. Apskričių reformos koncepcijoje pateikiami trys variantai — pakeisti šalies administracinį suskirstymą sujungiant esamas apskritys ir nekeičiant esamų savivaldybių ribų, tada liktų Klaipėdos, Šiaulių, Kauno, Panevėžio ir Vilniaus apskritys, apskritis pertvarkyti į regionus, atsižvelgiant į krašto tvarkinius principus, tada būtų suformuoti Vakarų, Šiaurės, Centro, Pietryčių ir Sotinės regionai, apskritis paskirstyti į regionus pagal etnokultūrinius kriterijus — Dūkijos, Sūduvos, Žemaitijos ir Aukštaitijos. (Elta)

*** Kovo mėnesį** saugiausia Vilniaus seniūnija buvo Pilaitės, o pavojingiausia — Senamiesčio seniūnija. Tokius duomenis, remdamiesi seniūnijose užfiksuotais nusikaltimais, paskelbė Vilniaus meras Artūras Zuokas bei Vilniaus Vyriausiojo policijos komisariato vyriausiasis komisaras Erikas Kaliačius, pristatydami pirmąjį projekto „Saugus miestas“ dalį, kurios metu vilniečiai kas mėnesį bus informuojami apie saugiausias ir pavojingiausias Vilniaus miesto zonas. Saugiausia seniūnija išrinkta remiantis nusikaltimų skaičiumi rajone 10,000 gyventojų. Ateityje numatoma kas mėnesį skelbti saugiausius ir pavojingiausius Vilniaus barus, restoranus, parkus, viešuosius renginius, taip pat teikti informaciją apie padėtį sostinės mokyklose — kiek moksleiviai ten priklausomi nuo priklausomybės sukeliančių medžiagų. A. Zuoko teigimu, ši informacija bus naudinga tiek miestelėnams, tiek turistams, kurie galės pasirinkti, kur jiems lankytis, be to, vers pasimetę gyventojus, savininkus, renginių organizatorius, į ją atsižvelgs ir miestą ateinantys investuotojai. (BNS)

*** Krašto apsaugos ministerijoje** bus akredituotas naujasis Kanados gynybos atašė pulkininkas Antoni S. Wojcik. Jis bus pirmasis Kanados gynybos atašė, gyvenantis ir dirbsiantis Lietuvoje. Anksčiau Kanados gynybos atašė Lietuvai dirbavo Maskvoje. (BNS)

Vašingtono dienraštis rašo apie Lietuvą

Vilnius, balandžio 19 d. (Elta) — Balandžio 18 d. Vašingtono dienraštis „The Washington Times“ išėjo su specialiu priedu apie Lietuvą. Priede pateikta informacija apie Lietuvos politinį, ekonominį ir kultūrinį gyvenimą.

Leidinyje spausdinami interviu su Lietuvos prezidentu Valdu Adamkumi, užsienio reikalų ministru Antanu Valioniu, krašto apsaugos ministru Linu Linkevičiumi, aprašytas Lietuvos siekis tapti NATO nare, informuojama apie Vilniuje gegužės mėnesį rengiamą NATO Parlamentinės Asamblėjos sesiją, publikuojami užsienio reikalų viceministro Giedriaus Čekuolio, Lietuvos ambasadoriaus JAV Vygaudo Ušacko ir kitų pareigūnų komentarai užsienio politikos klausimais.

Leidinyje taip pat apžvelgiamas Lietuvos ekonominis progresas — aptariamos užsienio, ir ypat JAV, investicijos Lietuvoje, pasirodymas perorientuoti litą prie euro, analizuojama žemės ūkio situacija, kova prieš korupciją, elektros tinklų ir naftos pramonės privatizacija, siekis plėtoti elektroninę komerciją bei kiti klausimai.

Priede išspausdinti Valstybės turto fondo bei Lietuvos plėtros agentūros reklaminių skelbimų supažindina su Lietuvoje privatizuojamomis įmonėmis bei verslo galimybėmis Lietuvoje.

Laikraščio priede taip pat nemažai dėmesio skirta Lietuvos kultūriniam gyvenimui — reklamuojamas 5-asis Vilniaus festivalis, aptariamas Katalikų Bažnyčios vaidmuo Lietuvos sampratos vystyme, pateikiama informacija apie žydų bendruomenę Lietuvoje.

„The Washington Times“ leidžiamas 260,000 vieneto tiražu. Papildomai laikraštis priedą apie Lietuvą išsiunčia visoms JAV administracijos institucijoms, kiekvienam JAV Kongreso atstovui, diplomatiniam korpusui, tarptautinėms finansų institucijoms, 500 didžiausių JAV bendrovių.

*** Praėjusią savaitę** atnaujins licenciją, veiklą tęsia „Baltijos-Amerikos terapijos ir chirurgijos klinika“. Privati „Baltijos-Amerikos klinika“, teikianti terapijos ir chirurgijos paslaugas, savo veiklą Lietuvoje pradėjo 1994 metais. Nuo 1994 metų ši klinika sumokėjo daugiau kaip 2,2 milijono litų mokesčių. Klinikos teigimu, jos paslaugomis naudojasi Baltijos šalyse akredituoti diplomatinio korpuso darbuotojai, tarptautinių bendrovių atstovai. (BNS)

*** Švedų baldų prekybos milžinas IKEA** gegužės 10 dieną pasirašys sutartį su AB „Klaipėdos mediena“ dėl baldų įmonės Klaipėdoje statybos. Fabrikas, kurio statyba kainuos 22 mln. litų, turėtų pradėti veikti jau šių metų pabaigoje. (Elta-VZ)

KALENDORIUS

Balandžio 20 d.: Didysis ketvirtadienis. Agnė, Eišvydė, Goštautas, Lazdonė, Marcellinas, Marcijonas, Zenonas.

Balandžio 21 d.: Didysis penktadienis. Šv. Anzelmas, Akvilė, Amalija, Argela, Milgėda, Molgėda, Skalvė.

SPORTO APŽVALGA

Redaktorė Irena Regienė

SENJORŲ KREPŠINIO PIRMENYBĖS

Š.m. kovo 31 ir balandžio 1 d., Westdale High School, Hamiltone, Ont., įvyko 2001 m. ŠALFASS-gos Vyrų senjorų (gimusių 1966 m. ir vyresnių) Krepšinio pirmenybės, kurias vykdė Hamiltono LSK „Kovas“, vadovaujant Arvydui Šestokui.

Turnyre dalyvavo 6 komandos, kurios pradžioje žaidė dviejose grupėse kiekviena su kiekviena. A grupėje, Čikagos ASK „Lituanica“ įveikė Clevelando LSK „Žaibą“ 66:60 ir Hamiltono LSK „Kovą“ 76:53, užimdama šioje grupėje I vietą. „Žaibas“, laimėjęs prieš H. „Kovą“ 67:43, užsiganantavo II vietą.

B grupėje, laimėtoju tapo Hamiltono „Kovas I“, nugalėjęs Toronto PPSK „Aušrą“ 67:42 ir Detroito „Kovą“ 66:44. II vietoje liko D. „Kovas“, įveikęs „Aušrą“ 60:43.

Pirmame pusfinalyje, H. „Kovas I“ įveikė „Žaibą“ 67:51, o antrame pusfinalyje, ASK „Lituanica“ pralindo pro Detroito „Kovą“ 43:42.

Finale dėl čempionato susitiko Hamiltono „Kovas I“ ir Čikagos ASK „Lituanica“, kur hamiltoniečiai tik pratęsimu ištempė sunkią pergalę 64:59.

Dėl trečios vietos, Clevelando „Žaibas“ įveikė Detroito „Kovą“ 43:38. Rungtynės dėl penktos vietos tarp Toronto „Aušros“ ir Hamiltono „Kovo II“ neįvyko. Kodėl?

Pirmų trijų vietų laimė-

tojai buvo apdovanoti skoningais ŠALFASS žaidynių medaliais, kurių projektą atliko dail. Vytautas Raulinaitis 1958 metais.

Šiose pirmenybėse dalyvauti buvo užsiregistravę dar ir Toronto LSK „Vytis“, tačiau pasukutiniui momentui atkrito. Apie dalyvavimą galvojo ir Filadelfijos LSK „Aras“.

Atrodo, kad senjorų krepšinis įgauna „pilietines teises“ ŠALFASS-gos varžybiniame veikloje. Reikia tikėtis, kad ateinančiais metais dalyvių skaičius pasieks aštuoniukę ar daugiau.

Truputis istorijos. Praėjo net 32 metai nuo pirmųjų Š. A. lietuvių sporto žaidynių, kol 1983 metais Čikagoje pirmą kartą buvo įvykdyta vyrų senjorų krepšinio pirmenybės. Laimėjo Clevelando „Žaibas“.

Toliau praslinko dar 10 metų iki Clevelando LSK „Žaibo“ iniciatyva 1993 metais buvo surengta atskiros vyrų senjorų pirmenybės, kuriose dalyvavo 6 komandos. Laimėtojai tapo Čikagos ASK „Lituanica“.

Nuo to laiko senjorų pirmenybės vykdomos kasmet, išskyrus 1997 metus, kai neįvyko dėl dalyvių stokos. Šalia 1993 metų, ASK „Lituanica“ dar laimėjo 1998, 1999 ir 2000 metais. Hamiltono „Kovas“,

apart šių metų, čempionatą iškovojo dar 1994, 1995 ir 1996 metais.

amb

LAUKIAME ATVYKSTANČIŲ „MARČIULIONIUKŲ“

Svečiai Čikagoje bus nuo š.m. balandžio 23 d. iki gegužės mėn. 3 d.

Grigonienė Zita, direktorė Naujikas Gracjus-Stanislovas, pavaduotojas Penikas Rolandas, treneris Nutautas Dziugas, treneris Grigonis Jonas, masažuotojas

Balčiūnas Tomas, žaidėjas Balčėtis Tomas, žaidėjas Dailidė Donatas, žaidėjas Kliukas Nerijus, žaidėjas Leonavičius Mantas, žaidėjas

Paškevičius Andrius, žaidėjas Pocius Martynas, žaidėjas Pranciliauskas Tomas, žaidėjas

Pranckevičius Paulius, žaidėjas Ptaškas Linas, žaidėjas Steikūnas Tomas, žaidėjas Šestokas Žygimantas, žaidėjas

Valiulis Vytautas, žaidėjas Pranckevičienė Remigija, rėmėja

Stonys Donatas, rėmėjas

JŲ RUNGTYNĖS ČIKAGOJE

Trečiadienį, bal. 25 d. vs „Lituanica ‘86“, Lemont HS 6:30 v. p.p.

Ketvirtadienį, bal. 26 d. vs James Jordan Boys Club, JJ Boys Club, 7 v.v.

Šeštadienį, bal. 28 d. vs Kanados rinktinė ‘86, Lemont HS 4:30 v. p.p.

Sekmadienį, bal. 29 d. vs Amerikos rinktinė ‘86, Lemont

HS 2:30 v. p.p. Pirmadienį, bal. 30 d. vs Naperville Wildcats, Lemont HS 7:30 v.v.

Antradienį, geg. 1 d. vs Illinois Warriors, TBA Žaidynių vieta:

Lemont HS: 800 Porter St. (kampas Illinois ir Julia gatvių), Lemonte.

James Jordan Boys Club, 2102 Monroe, Čikagoje.

Visi, o ypač jaunimas, kviečiami stebėti šias rungtynes.

ATVYKSTA JAUNIEJI „MARČIULIONIUKAI“

Netrukus susilauksime Šarūno Marčiulionio krepšinio mokyklos jaunųjų krepšininkų iš Vilniaus. Vilniečiai lankysis Čikagoje ir čia viešės nuo balandžio 23 iki gegužės 3 dienų. Jie sužais 6-7 rungtynes su įvairiomis lietuvių bei amerikiečių komandomis.

Pirmasis susitikimas bus balandžio 25 d. 6:30 valandą vakaro prieš „Lituanicos“ penkiolikmetių komandą Lemont High School sporto salėje (kampas Illinois ir Julia Street).

Balandžio 26 d. vakarą, 7 valandą bus vykstanta į „James Jordan Boys Club“, kuriame vilniečiai išmėgins jėgas prieš garsiojo Amerikos krepšininko Michael Jordan tėvo vardu pavadinto klubo krepšinio penketuką. Šios rungtynės vyks „James Jordan Boys Club“ pastate, 2102 West Monroe, visai netoli „United Center“ rūmų, kur

Dalia Medžiausytė stipriausia rankos lenkikė JAV-se. Nuotr. R. Gorio

LIETUVIŲ LAIMĖJIMAI RANKŲ LENKIMO ČEMPIONATE

Š.m. kovo 24 d. Missouri valstijoje St. Louis mieste vyko stambus rankų lenkimo mėgėjų sambūris.

Beveik 200 vyrų ir moterų susirinko į varžybas pavadintas čempionų turnyru. Čia varžėsi stipriausi JAV rankų lenkikai, atvykę iš visų šalies kampelių, dauguma atstovavę JAV rinktinės praėjusiame pasaulio čempionate Virginia Beach.

Varžybose dalyvavo ir lietuvių sporto klubo „Aidas“ nariai.

Moterų turnyre puikiai startavo ir absoliučia nugalėtoja tapo lietuvaitė Dalia Medžiausytė. Mergina ne tik iškovojo gražų trofėjų, bet pelnė ir visų žiūrovų simpatijas. Ji — pasaulyje žinoma sportininkė — Europos čempionė, šeštą pasaulio čempionatų dalyvė iškovojo 12 medalių, įskaitant dvi pirmąsias vietas 2000 metų pasaulio „Wristwrestling“ čempionate. Savo svorio kategorijoje Dalia žaibiškai įveikė paskutiniuosius metais neturėjusią sau lygių JAV sunkaus svorio čempionę Mary McConaghey (370 svarų).

Žiūrovai buvo sukręsti ir sužavėti. Laima Janutienė — gerai visiems pažįstama lenkikė, beje, atvežusi mūsų sportininkus į St. Louis savo automobiliu, nesunkiai iškovojo pirmą vietą vidutinio svorio kategorijoje. Absoliučioje įskaitoje Laima liko antra. Gražu matyti dviejų lietuvių pavardes pirmosiose tokio prestižinio turnyro

vieta.

Yra žaidžiamos profesionalų krepšinio ir ledo ritulio rungtynės.

Jaunuosius krepšininkus iš Lietuvos turės progą pamatyti, o taip pat ir jų jėgas galės išmėginti suvažiavusieji į Šiaurės Amerikos Lietuvių jaunimo krepšinininkų pirmenybes. Vilniečiai Lemonto High School salėje žais balandžio 28 d. 4:30 val. p.p. prieš Kanados lietuvių rinktinę, o kitą dieną — sekmadienį 2:30 val. p.p. prieš JAV lietuvių tokio pačio amžiaus jaunuosius krepšininkus. Toje patioje salėje balandžio 30 d. 7:30 v.v. vyks rungtynės prieš Naperville „Wildcats“ krepšininkus, o gegužės 1 d. bus rungtyniaujama prieš vieną stipriausių komandų Čikagoje ir apylinkėse — Illinois „Warriors“.

Vilniečius bus galima susitikti ir pobūvyje, balandžio 28 d. vakare PL centre, Lemonte. Beje, vietos čia reikia užsisakyti iš anksto, skambinant

vieta.

Vyrų grupėje dalyvavęs lietuvių rankos lenkimo sporto klubo „Aidas“ instruktorius T. Tamaev taip pat parsivežė apdovanojimus. Dėl laiko stokos varžybose specialiai nesi-ruošęs, kaire ranka jis tapo lengvo svorio čempionu, o dešine — liko tik trečias. Tik? Daugkartinis pasaulio čempionas T. Tamaev Amerikos spaudoje pagarbiai vadinamas „mini Herkules“.

Čikagos lietuvių Jaunimo centre įsikūrusiame rankos lenkimo klube jis kol kas yra vienintelis lygiavertis treniruoti partneris Aidui Pališkiui, kuris šiose varžybose, deja, dalyvauti negalėjo. Nepaisant to, Aidas savo svorio kategorijoje yra vienas stipriausių ne tik JAV, bet ir pasaulyje. Tą vaikiną įrodė praėjusiame pasaulio čempionate Virginia Beach užimdamas trečią vietą.

Dar trumpam į St. Louis. Turnyrą puikiai organizavo American Armwrestling Association. Varžybas transliavo vietinė televizija. Čempionai gavo ne tik prizus, bet ir gražius nugalėtojų marškinėlius.

Šio turnyro rezultatai bus skelbiami „Armbender“ žurnale, kuris platinamas daugiau negu 70-tyje pasaulio šalių.

Malonu, kad įtempto amerikietiško gyvenimo verpete atsiranda atkaklių, savo sportui pasižventusių žmonių, kurie suranda laiko treniruotėms, išvykoms ir garbingai atstovauja mūsų tautai.

Remigijus Gorys

Dainai Silionienėi, tel. (630) 852-3204. Šis pobūvis rengiamas Šiaurės Amerikos Lietuvių krepšinio jaunimo klasių pirmenybių proga.

Čia taip pat norisi pažymėti ir apie Š. Amerikos lietuvių sporto žaidynių jaunųjų krepšininkų varžybas, kurios vyks paskutinį šio mėnesio savaitgalį Lemonte ir kaimyniniuose miesteliuose. Jos prasidės nuo balandžio 28 d. ryto ir tęsis iki sekmadienio popietės.

Pagrindinė šių žaidynių vieta — Lemont H.S. sporto salė. Varžybose rungtyniaus arti pusšimtis komandų iš JAV ir Kanados. Kaip aukščiau minėta, JAV ir Kanados jaunimo rinktinės, sudarytos iš šiose pirmenybėse dalyvaujančių žaidėjų, varžysis ir su Šarūno Marčiulionio mokyklos komanda iš Vilniaus. Taigi jos žada daug idomių susitikimų. Varžybos bus pats didžiausias lietuvių sportinis įvykis Čikagoje ir apylinkėse šiais metais.

Tai - Jūsų laikraštis DRAUGAS

„LITUANICAI“ DAR VIENA TAURĖ

Balandžio 10 d. pasibaigusių „Willy Roy“ salės futbolo lygos pirmenybėse Dolton, IL „Lituanicos“ vyrų komanda iškovojo čempionų taurę. Lietuviai 8-6 rezultatu baigė nugalėjo kroatų-amerikiečių ekipą, šiemet gaudama jau antrąjį atžymėjimą.

Kovo mėnesio pradžioje mūsų iškovojo trečios vietos taurę prestižinėse „Metropolitan“ lygos salės futbolo pirmenybėse sekmadienį vykusioje Villa Park, IL. Varžybos Dolton, IL, vykusios antadienio vakarais, buvo gerokai silpnesnės sudėties. Čia mūsų iškovojo 10 pergalių ir tik vieną kartą sužaidė lygiomis. Keturių geriausių komandos dar kovojų tarpusavyje dėl čempiono vardo.

Kaip žinome, balandžio 8 d. prasidėjo „Metropolitan“ lygos lauko pirmenybių antrasis (pavasario) sezonas. Pirmame susitikime mūsų iškovojo 3-3 su „Zrinski“ vienuolike.

Per Velykas pirmenybių rungtynių nebuvo. Antrasis ratas bus žaidžiamas šį sekmadienį, balandžio 22 d., 3 val. p.p. Lietuvių vienuolikė važiuoja į Wauconda, IL, kur kovos su „Rams“ ekipa.

Pirmosios rungtynės savoje aikštėje prie PL centro, Lemonte, bus balandžio 29 d. To sekmadienio popietę, 3 val. „Lituanica“ susitiks su „Soc-kers“ ekipa.

E.Š.

OLIMPINIAI ŽAIDIMAI KINIJOJE?

Kazys Baronas
Mūsų korespondentas Europoje

„Civiliai ir kariai valo Pekiną gatves, norėdami Kinijos sostinę parodyti Tarptautinio Olimpino komiteto atstovams tik iš gražiausių pusės“ — sakė Vokietijos televizijos pranešėjas, filmuojant žiemos metu 10 mln. gyventojų miestą. Net ir žolė žalia, padengta dirbtiniu žaliu klotu, „žydi“ gražiausios dirbtinės gėlės.

Ar Tarptautinio Olimpino komiteto nariai skirs Kinijai 2008 m. olimpinis žaidimus (2004 m. žaidimai vyks Graikijos sostinėje) — šiandien sunku pasakyti, kadangi čia svarbų vaidmenį vaidina politinis klausimas.

Vokiška sportinė spauda rašė, esą paskyrimui žaidynių Kinijai priešingas yra respublikonas Ch. Cox ir demokratas T. Lantos. Abu numato kongresui pasiūlyti rezoliuciją, reikalaujant atšaukti Kinijos kandidatūrą ir perduodant nutarimą TOK. Priešais? Kinijoje yra palietiamos žmogaus teisės, nes milijardinėje gyventojų valstybėje jos negalioja.

Abu amerikiečiai kalba apie pilnus kalėjimus politinių kalinių, koncentracijos stovyklas, disidentus, įvairių tikybų tikinčiųjų persekiojimą.

Būsimus olimpinis žaidimus Kinijoje amerikiečiai lygina su 1936 m. Berlyno olimpiada. Kaip ir Hitleris, taip ir šiandieninė komunistinė Kinija, didžiausią pasaulio sportinį įvyki, išnaudoja komunistinės ideologijos propagandai. Į tuos žodžius tuoj pat atsiliepi Kinijos užs. reik. min. atstovas, sakydams — niekšiška akcija!

O kaip buvo su 1936 m.

Šias įdomias varžybas ruošia Akademinių sporto klubas „Lituanica“. Varžybų vyr. valdytojas — dr. Donatas Silionas. E. Šulaitis

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rate: \$100.00. Foreign countries \$115.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mūsų laikraštis, pakvėlavęs už prenumeratą pasiūlytiame. Prie pavarde ir adreso, siūdami laikraštį patyrimo, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$115.00	\$65.00	\$45.00
Tik šėštadienio laida:			
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsakant į Lietuvą:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$65.00	
Tik šėštadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šėštadienio laida reguliariu paštu	\$55.00		

Vyriausia redaktorė — Danutė Bindokienė

Administracijos — Valentinas Krumpis

Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šėštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šėštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamas, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuostata. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasiūlyti kopiją.

DR. L. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA

9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL

1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.

Tel. (708) 598-4055

Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIZNAS, M.D., S.C.

Specialybė — Vidaus ligų gydymas

Kalbama lietuviškai

6915 W. Archer Ave. Ste. 5 ir 6

Chicago, IL 60638

Tel. 773-229-8985

Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽLOBA, M.D.

AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA

219 N. Hammes Avenue

Joliet, IL 60435

Tel. 815-741-3220

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

DANTŲ GYDYTOJAS

Lietuviams sutvarkys dantis už

proinamą kainą. Pacientai primami

abiejuose punktuose. Susitarimui

kabinti angliai arba lietuviškai.

4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL

Tel. 708-422-8260

DR. JOVITA KERELIS

DANTŲ GYDYTOJA

9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL

Tel. (708) 598-8101

Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave.

Chicago, IL 60652

Kab. tel. 773-471-3300

Vilniuje mačiau (šiandieninė Filharmonija, anksčiau kinas) susuktą 1936 m. olimpiados filmą. Keletą kartų mačiau ir Vokietijos televizijoje jos ištraukas: gatvės papuoštos vėliavomis su svastikomis ir, jeigu neapsirinku, daugumas sportininkų sveikino garbingoje vietoje stovintį „vadą“ iškelta hitlerišku sveikinimo ranka, ar nuimdami skrybėles. Tad drąsiai galima sakyti, kad Hitleris 1936 m. pasiekė didžiulį propagandinį tikslą ir asmeniškai olimpiados aukso medali, tačiau kartu tylosios ruošdamas karą. Be to, Vokietija laimėjo daugiausiai medalių. Jie buvo skiriami ne tik už sportinius laimėjimus, bet taip pat ir meninėse pusėse. O tas viskas prisidėjo prie vokiško išdidumo. Gal svetimtautai to nepastebėjo, tačiau žiniasklaida pamatė Hitlerio tikslus ir norus, iškeliant vokišką tautą aukščiau kitų tautų. Tie simptomai yra likę ir dabar, ypač vyresnėje kartoje. Vokietijoje gyvenančių ir po pertraukos vėl gyvenančių daugiau nei 20 m., gerai pažindamas vokiško būdą, jo mąstyseną.

Statau klausimą: kas laimės — kaliniai, disidentai, žmonių teisių pažeidimai, ar okinė ir labai plati Kinijos rinka? Esu tikras, kad kongreso narių pastangos liks tik Sizifo darbu.

Už JAV sportininkų dalyvavimą Berlyno olimpiadoje, didelės stovybos įmonės savininkas A. Brundage negavo aukso medalio, bet vokiečių vyriausybės pasiūlymą statyti Vokietijos ambasados rūmus Vašingtone. Aišku, jis statybą įvykdė.

EUROPIETIŠKOS PABIROS

KAZYS BARONAS
Mūsų korespondentas Europoje

Irako sostinės bombardavimas rado platų atgarsį Europos žiniasklaidoje. Spauda skyrė ilgus komentarus, televizijoje buvo rodomi archyviniai 1991 m. karo filmai. Deja, „senutė“ Europa nėra vieninga, nepritardama JAV ir D. Britanijai. Ir pirmą vietą reikia atidėti Prancūzijai, Rusijai ir kt. „tylomis“ nepriartinančias valstybes. Prie jų priklauso Vokietija, nesakydama aiškų „prieš“ žodį. Nėra ko stebėtis, kadangi tarp Prancūzijos ir Vokietijos vyksta gan glaudus bendradarbiavimas, o Vokietijos užsienio reikalų ministras Joschka Fischer jaunystėje yra dalyvavęs priešvalstybinėse demonstracijose, mėtęs į policijos gretas net „Molotovo kokteilius“, spardęs ant žemės gulintius policininkus (spauda parodė nuotraukas), draugavęs su Raudonosios armijos nariais, kurie žudė aukštus Vokietijos pareigūnus. Šiandien, Vokietijos užsienio reikalų ministras (jo tėvų gimtinė yra Vengrija) saugoja vokišką policiją, ji atidaro jam automašinos ar parlamento duris, saugo jo nešamą raštų portfelį, lydi jį rytinėje mankštoje.

Kaip Vokietija žiūri į Bagdadą puolimą? Spaudos politinių komentatorių nuomone, G. W. Bush parodė tvirtą karinį nusistatymą, nors amerikiečiai šį puolimą pavadino kasdienine rutina (milkumu). Tačiau tikrovėje JAV taip pat parodė pasauliui ir pačiam S. Hussein, kad niekas negali išdrįsti JAV „vedžioti už nosies“ ir likti nenubautu. Tie kariniai sprendimai ateina iš sudaryto stipraus karinio štabo, kuriam priklauso viceprez. Cheney, krašto apsaugos ministras Rumsfeld, buvęs generalas, dabartinis užsienio reikalų ministras Powell. Spaudos nuomone, Bagdado puolimas, buvęs svarbus „šachmatinis žaidimas“, dalyvaus britams ir tuo kartu sustiprinant transatlantinę Vašingtono-Londono ašį. Taigi, atrodo, kad Vokietija yra nustumta į antraeilį vaidmenį, nors Kosovo kare ji savo bombonešiais ir kariais prisidėjo prie pergales. Manding, amerikiečių nuomone, vokiečiai ir prancūzai gan „sunkiai“ galvoja globalinėje politikoje. Prez. G. W. Bush rašytinėje Vokietijos vyriausybės nestovi pirmoje eilėje. Tuo pavyzdžiui gali būti Bagdado puolimas, nepranešant to iš anksto kancl. G. Schroederiui. Vyriausybė apie bombardavimą sužinojusi iš radijo ir televizijos pranešimų.

Ką turi Vokietija daryti, ko

Vokietijos politikų nuomone, kius politinius žingsnius stumti, norėdama vėl pakelti politinį svorį — klausia žiniasklaida. Visų pirma, Vokietija turi atsakyti „siūbavimo“ politikos tarp Maskvos ir Vašingtono bei pripažinti, kad George W. Bush vyriausybė tik apribotai dalinsis politiniais ir kariniais reikalais. Vašingtone girdimi balsai, esą Vokietijos karinėms pajėgoms skiriama mažai pinigų.

Karo pavojus yra labai didelis, jeigu Saddam Hussein bus

„pagautas“ pavojaus ginklų gamyboje. Nėra jokių abejonių, kad Irako diktatorius bus Bush grietis nubaustas. Tačiau jį gali reaguoti visas arabiškas pasaulis, pradedant Egiptu.

Ką reikiama Maskvai ši G. Bush kieta laikysena? Vašingtonas žino, kad kariniu požiūriu Rusija yra silpna. Ir ši Rusijos silpnumą George W. Bush gerai išnaudos, ypač praveddamas apsigynimo raketų klausimą, visiškai neatšizvelgdamas į Maskvos „niet“. Rusija nemoka skoli, nemoka net nuosimčių. Ir taip ilgai, iki Rusijoje nebus praveista ūkinė reforma, Maskva negali laukti JAV paramos.

Spaudos atgarsiai. Londono „The Guardian“ vasario 19 d. rašė: „Malonu su G. Bush palaikyti glaudžius santykius, bet ne bet kuria kaina. Šis JAV prezidentas yra pavojingas“.

Diusseldorfo „Rheinische Post“ taip pat vasario 19 d. rašė: „Deja, Vokietijos itaka Vašingtone krenta, nors Vokietija aiškiai JAV pusėje“.

O, kad Maskva yra popierinis tigras, to geriausiai įrodymu yra ŠAS (NATO) generalinio sekr. G. Robertsono viešnagė Rusijoje ir po ilgesnės pertraukos vėl atidarant informacinę transatlantinę įstaigą Maskvoje. Kosovo karo metu, Kremliaus pareikalavus, ji buvo uždaroma. Vokietijos didžiausias dienraštis Miuncheno „Sueddeutsche Zeitung“ vasario mėn. 20 d. rašė, kad Rusija atmeta ŠAS (NATO) plėtrą į Rytų ir Pietryčių Europą. Kremlius yra ypač priešinąs Lietuvos, Latvijos ir Estijos jungimui, nes ši karinė sąjunga bus tik 200 km nuo Petrolio ir kelių minučių laikotarpyje, bombonešiai gali užpulti šį strateginį miestą. ŠAS gen. sekretorius pažymėjo, kad ši sąjunga šaltojo karo metu gal buvo nukreipta prieš Sov. Sąjungą, tačiau dabar ŠAS-gos pareigos esančios labai kilnios, palaikant taiką Europoje. Jungimas kelių naujų narių nepakeis lygsvorės.

Vokietijos politikų nuomone,

2001 m. Cleveland Lietuvių namų ir klubo direktoriai. Pirmoje eil. iš kairės: Pete Reikštis, pirm. Albertas Penkauskas, Petras Taraska; II eil.: Rimas Žiedonis, Dainius Zalensas, Gytis Barzdukas, Vytautas Apanavičius. Direktoriai dar priklauso Jonas Degutis ir Jerry Abriani.

PROGRAMA „NAUJA PRADŽIA“

Rusijos jauni politikai susitaikė su mintimi, kad trys Baltijos valstybės bus įjungtos į ŠAS. Pirmoje eilėje minima Lietuva.

Buvęs Berlyno meras W. Momper ir dabartinis socialdemokratų — SPD atstovas sostinės senatė (Berlyno, Hamburgo, Bremeno savivaldybės vadinas senatais) su žmona buvo nuvažiuavę brangia automašina į Lenkijos-Vokietijos pasienio Šecino (vok. Stettin) miestą. Abu norėję pamatyti dabartinį lenkišką miestą, kiek apsipirkti, kadangi Lenkijoje prekės yra žymiai pigesnės. Žmonai baigiant paskutinius pirkinius, staiga du lenkai puolė ją, mėginami ištraukti rankinuką. W. Momper iššoko iš automašinos, norėdamas gelbėti ant šaligatvio kritusią žmoną, tačiau palikdamas automašinoje raktą. Grįžęs po kelių minučių savo automašinos nerado. Vokietijų kriminalinė policija prie gabiausių automašinų vagių priskaito Jugoslavijos piliečius, albanus, rusus (dažnai minimi ir lietuviai) bei lenkus. Dabar, Rusijos ūkinės krizės metu, automašinų „pareikalavimas“ nėra didelis. Anksčiau Vokietijoje „nukniauktos“ automašinos daugumoje keliaudavo per Lenkiją į Lietuvą, dalį paliekant Gariūnuose ir toliau vežant iki Minsko ir Maskvos.

Pabaigai — kiek linksmiau. Prieš Antrąjį pasaulinį karą Paryžiuje buvo sušauktas gabiausių pasauliečių vagių susiavimas. Aišku, jame turėjo dalyvauti ir Vilniaus atstovai. Sudarytas prezidiumas, į kurį buvo kviečiamas ir Vilniaus atstovas. Pirmininkas žiūri į laikrodį, ir skirta vilniečių tuščia kėdė. Laikrodžio rodo be penkiolikos dvyliką val. Jaudinasi pirmininkas, vos karų su Maskva. 1563 metais Jono IV kariuomenė užėmė Polocką, tuo visiškai priartėdama prie etnografinės Lietuvos žemių. Vyko permainingos kovos dar daugiau kaip 100 metų, bet Rusijai nevyko įsitvirtinti prie Baltijos jūros. Užtuot rusų, Lietuvoje atsirado švedai.

Pagaliam, ir tik po ilgų karų, kai 1709.7.8 Rusijos caras Petras Didysis prie Poltavo prieš švedų karalių Karolį XII laimėjo lemiamą mūšį, jis nusprendė, kad jau atėjo laikas pagaliau rimtai pradėti vykdyti seną svajonę — Rusijai plačiai atidaryti langą į Europą. Jau metais po to rusų kariuomenė priėjo prie Baltijos jūros, užimdama Vyborgą (suom. Viipuri), Kareliją, netrukus ir Estiją Suomijai, Rygą ir Revalį (est. Tallinn), beveik visą Baltiją ir Latviją. Lietuva išsilaikė dar iki XVIII amžiaus pabaigos, bet vienas dalykas buvo jau aiškus: Švedijos galybė žuvo, ir Rusija pasidarė Rytų Europos jėga su dideliu langu į Europą.

Taip visas Pabaltijys praleido apie 200 metų didesnėje ar mažesnėje rusų hegemonijoje. Ir, kai baigiantis Pirmajam pasauliniam karui 1918 metais, nuo Rusijos visiškai atsiskyrė Suomija bei trys Baltijos valstybės, Rusija (ar vėliau atsiradusi Sovietų Sąjunga) tai laikė tik laikinu jos istorijos epizodu, kuris įvyko dėl laikino Rusijos silpnumo, sukulto ilgo pasaulinio karo (1914-1918), revoliucijos ir po to buvusio pilietinio karo.

XIX šimtmečio pabaigoje Pabaltijo tautos, ilgais šimtmečiais prispaustos ir veikiamos svetimų kultūrų, išgyveno naują tautinio atgimimo laikotarpį. Pasauliniam karui pasibaigus, 1918-1919 metais visos trys

Ši programa įkurta Mundelein kolegijoje ir pagrindinis jos rėmėjas yra Joseph P. ir Jeanne M. Sullivan fondas. Programa sukurta padėti pabėgėliams ir imigrantams. Pagrindinė programos misija yra dirbti su vietiniais pabėgėliais ir imigrantais, padedant jiems įgyti aukštesnį išsilavinimą Amerikoje. Programa tiksliai atspindi Lojolos Jėzuitų principus — tarnauti žmonėms, maloniai priima studentus iš įvairių religinių, etninių ir kultūrinių grupių, skatina juos vystyti asmeninius ir profesinius įgūdžius.

Pagrindinis programos „Nauja pradžia“ tikslas: padėti dvikalbiams, technologinius įgūdžius turintiems, darbininkams geriau įsidarbinti, pakelti jų gyvenimo lygį ir tuo pačiu praturtinti mūsų bendruomenes.

Šios programos studentai Mundelein kolegijoje gali pasirinkti iš daugiau kaip 40 programų, įvairiose srityse: verslo valdymo, prekybos, organizacinių ir verslo ryšių, tarptautinių studijų, kompiuterių mokslo. Kompiuterių kursų srityje yra: Java programavimas, duomenų banko, tinklų ir telekomunikacijų, interneto vystymo. Jas galima studijuoti universitete stacionare arba naudojantis elektroniniu paštu. Šios programos padeda geriau panaudoti daugiakalbį ir įvairių kultūrinių grupių žmonių įgūdžius bei sugebėjimus suvaziavimo pradžia lygiai 12-tą val. Po kelių minučių, pirmininkas ieško laikrodžio kišenaitėje, tačiau jo nėra! „Gerbiame, sušuko suvaziavimo pirmininkas, posėdį galima pradėti, nes jau atvyko Vilniaus atstovai...“

nes suvaziavimo pradžia lygiai 12-tą val. Po kelių minučių, pirmininkas ieško laikrodžio kišenaitėje, tačiau jo nėra! „Gerbiame, sušuko suvaziavimo pirmininkas, posėdį galima pradėti, nes jau atvyko Vilniaus atstovai...“

KONFERENCIJA ŽIEZMARIUOSE

Sausio 3 d. Žiezmaruose buvo surengta Kaišiadorių dekanato konferencija. Joje svarstyta, kaip geriau supažindinti tikintuosius su naujomis evangelizacijos kryptimis, aptartos problemos, kylantios dvasininkams bei katechetams evangelizaciniame darbe. Konferencijoje dalyvavo 11 kunigų.

Kun. Gediminas Tamošiūnas apžvelgė teoretines ir praktines naujosios evangelizacijos problemas, pasiūlė būdų joms išspręsti. Kaišiadorių vyskupas J. Matulaitis akcentavo, jog kunigai galetų dažniau lankytis mokyklose, raginti rengti tinkintuosius sakramentams.

valstybės iškovojo ir po ilgų kovų prieš rusus bei vokiečius apgynė savo nepriklausomybę. Didieji vokiečiai (Lietuvoje — labiau lenkų) žemvaldžiai buvo pašalinti jų dvarų nusavinimo įstatymais ir naujai susikūrusios tautinės valstybės džiaugėsi savo senokai prarasta (lietuvių), ar visai neįprastai nauja (latvių ar estų) laisve.

Petro Didžiojo įvesta tariamoji Rusijos „teisė“ į Pabaltijį vėl pragaistingai pasirodė 1939/1940 metais, kai prasidėjo Antrasis pasaulinis karas ir kai Sovietų Sąjunga karu privertė Suomiją perleisti savo žemių dalį rusams, o tris kitas Baltijos valstybes tapti sovietiskomis respublikomis. Stalinas tą žygį visiškai paprastai suprato, kaip istoriškai normalų grįžimą prie senosios Petro Didžiojo ir po jo buvusių carų politikos, kad Pabaltijo kraštai esą nenuginčijamas Rusijos praplėtimas ar „langas“ į Vakarų.

Po Stalino kiti sovietijos valdytojai ir toliau tęsė griežtai priešvakarietišką politiką. Tik paskutiniaisiais sovietų valdžios dešimtmečiais kultūriniai, ekonominiai ir socialiniai vartai buvo šiek tiek atleisti. Po 1960 metų Rusijoje prasidėjo disidentinis, garsaus fiziko ruso Andrej Sacharov vedamas, judėjimas už nusiginklavinimą ir žmogaus teises. Tas judėjimas ilgai persimetė ir į „Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką“, ilgai niek neįvedus ir prie politinio Sąjūdžio, laisvų demokratinių rinkimų, ir pagaliau — nepriklausomybės. Vakarų idėjos per Baltijos kraštus pradėjo smelktis ir į Sovietų Sąjungos gilumą. Lietuva, Latvija ir Estija ten pasidarė žinomos kaip „Sovietų Vaka-

DRAUGAS, 2001 m. balandžio 20 d., penktadienis

3

Danutė Bindokienė

Nežudyk!

Publika geidžia realizmo — tvirtina televizijos programų kūrėjai ir pasirošę eiti net į kraštutinius, kad tik patenkintų tos publikos skonį. Galbūt to „realizmo“, galbūt keršto vardan, jau plačiai skelbiama, kad pagarsėjusio Oklahomo City teroristo Timothy McVeigh mirties bausmės vykdymą televizijos ekrane galės stebėti apie šimtas žmonių. Tai asmenys, kurių artimieji ar šeimos nariai žuvo nuo McVeigh bombos tame mieste, tad kai kurie pareiškė norą matyti jo paskutinį atodūšį, nes tas tarytum užbaigė šį šiurpų epizodą ir „žuvusieji galės ilsėtis ramybeje“. Verta prisiminti, kad valdiško pastato Oklahomo City sprogimo metu žuvo 168 žmonės — įskaitant keletą mažamečių vaikų.

Nors skeptikai ne kartą pareiškė nuomonę, kad nepaisant atsargumo, kažkas sugebės nukopijuoti tuos vaizdus ir paleisti platesnei publikai (tai būtų „realizmo televizijoje viršūnė“), visgi tvirtinama, kad net tokios prielaidos nėra — bausmės įvykdymas bus stebimas tik stropiai parinktų žmonių. Apie moralinę ar etinę šio veiksmo prasmę vengiama kalbėti, tačiau, nereikia abejoti, kad bus protestuojanti prieš McVeigh nužudymą ir apskritai prieš mirties bausmės vykdymą, net ir labai dideliems nusikaltėliams.

Vienai ar kitaip — riba tarp žmogžudystės ir „leistino mirties įvykdyto“ pastaruoju metu darosi vis mišlesnė. Bet mūsų kartų teologai, medikai, psichologai ir kitų tolygių mokslų specialistai tebegražo rankas, diskutuodami, kaip suderinti krikščioniškąsias pažiūras, žmogiskumą ir apskritai etiką, kai žmogaus rankomis nešama mirtis kitam žmogui — nors tai rankos būtų ir mediko.

Jau seniai „priimtina tikrove“ tapo negimusį kūdikį žudymas motinos įsčiose. Tai laikoma moteris „pasirinkimo teise“ ir kontroliavimu visko, kas vyksta jos kūne. Tad ir nepageidaujama kūdikio nusikratoma, kaip bet kurio kitu nenorimu daiktu. Medicina (ir teisėsauga) negimusį žudymą ne tik teisiniu įstatymais, bet valstybės apmoka aborto bei moters tolimesnio gydymo, jeigu tokio reikia, išlaidas. Protestai prieš abortus nepopuliarūs ir eilinių gyventojų sluoksniuose, ir ypač

politikams, kurie vargiai gali tikėtis balsuotojų palankumo, jeigu viešai drįsta pasisakyti prieš negimusį žudymą.

Bet štai visai neseniai viešumon iškilo ir kita abortų dilema: ką daryti su kodikiais, kurie, nepaisant visų chemikalų bei kitų priemonių, gimsta gyvi ir kelias valandas gyvena be jokios medicininės pagalbos? Ar jie jau „žmonės — naujagimiai“ ir dėl to verti gydytojo dėmesio, o gal vis dar „vaisius, gemalas“ ar kažkoks nužmogintas kūno bei kraujo gniužulėlis, besiraitantis ant operacinio stalo?

Iki šiol tokie bedaliai kodikiai būdavo padedami nuošaliai ir anksčiau ar vėliau jų gyvybės kibirkštėlė išsibledavo. Gelbėti tokio vaikučio gyvybę būtų buvęs nusižengimas prieš „moters teisę pasirinkti“. Dabar jau svarstoma — galbūt toji teisė pasibaigia, kai vaikas palieka motinos kūną ir pradeda savarankiškai gyventi?

Nors jau seniai apie tai kalbama, ir galbūt praktikuojama, Olandijoje pagaliau balandžio pradžioje įteisintas nepagydomų ligonių žudymas su gydytojo pagalba. Gydytojai turi teisę padėti ir norintiems nusižudyti — tas irgi jau ne naujiena Olandijoje. Dabar, be abejo, kitose Europos (galbūt viso pasaulio) valstybėse ši tema bus plačiai diskutuojama, o kai kur ir priima. Tai vis „modernaus gyvenimo realybė“, taip pareiškė kai kurie Prancūzijos gyventojai, kai jiems pateiktas klausimas, ar etiška praktikuoti euthanaziją.

Kadangi į šią sąvoką įeina ir nepagydomų, nors dar nebūtinai mirtinų, ligonių „užmėgymas“ (panašiai, kaip šiame krašte daroma su kačiukais, šuniukais ir kitais naminiiais gyvulėliais), pradedama diskutuoti, kad tai gali būti visai paranki išeitis su nenorimais kodikiais, kurie gimsta apkrestų ŽIV/HIV virusais. Tų kodikių problema vis aštrėja — ir ne vien Afrikoje, bet, pasirodo, ir Rusijoje, o galbūt jau ir kai kur kitur Europoje. Niekas nenori tų nelaimingųjų išvaikinti, jų nenori neišlaikyti, kad neužkrėstų sveikųjų. Vadina, tai „atmetamoji visuomenės dalis“, todėl euthanazija atidarytų duris į patogią išeitį.

Tik, kodėl, svarstant tas problemas neprisimenamas Dievo įsakymas: Nežudyk!?

rai“. Sacharov 1975 metais laimėjo Nobelio taikos premiją, jį priėmė Amerikos prezidentas Jimmy Carter, ir „žmogaus teisės“ pasidarė visame pasaulyje kasdieninis žodis.

1989 metų rugpjūtį, minint 50-ties metų nelemtojo Ribbentropo-Molotovo pakto sukaktį, trys Pabaltijo respublikos buvo pirmosios, pradėjusios reikalauti laisvės nuo sovietiško režimo. 1991 metų rugpjūtį visos trys respublikos jau buvo atsikratusios sovietinio jungo. Kai gruodžio mėnesį jau ir kitos respublikos atskilo nuo imperijos, Sovietų Sąjunga nustojo egzistuoti. Pro langą į Vakarų pradėjo pūsti stiprus politinis vakarų gūsis.

Praejus nepriklausomo gyvenimo dešimtmečiui, Baltijos valstybės ir šiandien dar tarytum yra langas į Vakarų. Pirmą, — nemaža dalis Rusijos šešėlinės prekybos su Vakarais vis dar vyksta per tuos kraštus. Antra, nemažai okupacijos metu ten atsikrausčiusių rusų ir dabar nenori grįžti į savo tėvynę. O jų ten nemažai. Latvijoje jų yra apie 33 proc., visų krašto gyventojų, Estijoje — 28 proc., nors Lietuvoje — tik 8 proc. Prisipažinkime, kad ir patioje Lietuvoje yra dar nemažai rusų, nebūtinai sovietų sukirpimo, kultūros įtakos. Daug mūsų senelių jau lankė dar rusišką caro mokyklą ir net universitetus, o per paskutinįjį 50 metų okupaciją — jaunosios kartos buvo taip pat įtaigojamos, nors ir su svetimo komunizmo atspalviu, tos patios rusiškos kultūros.

Bus daugiau

LIETUVA Į NATO — O RUSIJĄ?

ALEKSAS VITKUS

Nr.2

Sutinku su plk. Kulikausko tolimesne straipsnio mintimi, kad „kiekvienas sveiko proto lietuvis, kuris žino mūsų tautos istoriją, supranta, kad Lietuva, būdama maža valstybė, nesugebės apginti savo krašto“. Ar norime palikti savo kraštą likimo valiai? Ne, nenorime, junkimės į NATO, jei reikia, bet neužmirškime ir atsargaus politinio žaidimo su didžiuoju kaimynu. Tik nezerinkime meškos be reikalo.

Visa mūsų nelaimė buvo ir yra ta, kad jau nuo senų laikų ta meška, už mus daug gausesnės įvairios rusų gentys, nutarė, kad joms reikia priėjimo prie tos patios Baltijos jūros. Susijungę į Maskvos valstybę ir vedami jų didžiojo kunigaikščio Vosyliaus III (1505-1533), jie pirmą kartą pabandė, nors ir nesėkmingai, prieti prie tos jūros. Totoriai tuo laiku vargino pietines Rusijos sritis, ir Vosyliaus III turėjo pirmiausiai su jais susitvarkyti. Reikalai gerokai pablogėjo, kai Vosyliaus sūnus, Jonas IV, Žiaurusis, perėmė valdžią (1533) ir pasiskelbė pirmuoju visos Rusijos caru (1547). Bandydamas prieti prie jūros, jis daug kariavo su Livonijos ordinu, kuris ieškojo pagalbos iš Lenkijos karaliaus Žygimanto Augusto. Tas privedė prie Lietu-

vos karų su Maskva. 1563 metais Jono IV kariuomenė užėmė Polocką, tuo visiškai priartėdama prie etnografinės Lietuvos žemių. Vyko permainingos kovos dar daugiau kaip 100 metų, bet Rusijai nevyko įsitvirtinti prie Baltijos jūros. Užtuot rusų, Lietuvoje atsirado švedai.

Pagaliam, ir tik po ilgų karų, kai 1709.7.8 Rusijos caras Petras Didysis prie Poltavo prieš švedų karalių Karolį XII laimėjo lemiamą mūšį, jis nusprendė, kad jau atėjo laikas pagaliau rimtai pradėti vykdyti seną svajonę — Rusijai plačiai atidaryti langą į Europą. Jau metais po to rusų kariuomenė priėjo prie Baltijos jūros, užimdama Vyborgą (suom. Viipuri), Kareliją, netrukus ir Estiją Suomijai, Rygą ir Revalį (est. Tallinn), beveik visą Baltiją ir Latviją. Lietuva išsilaikė dar iki XVIII amžiaus pabaigos, bet vienas dalykas buvo jau aiškus: Švedijos galybė žuvo, ir Rusija pasidarė Rytų Europos jėga su dideliu langu į Europą.

Taip visas Pabaltijys praleido apie 200 metų didesnėje ar mažesnėje rusų hegemonijoje. Ir, kai baigiantis Pirmajam pasauliniam karui 1918 metais, nuo Rusijos visiškai atsiskyrė Suomija bei trys Baltijos valstybės, Rusija (ar vėliau atsiradusi Sovietų Sąjunga) tai laikė tik laikinu jos istorijos epizodu, kuris įvyko dėl laikino Rusijos silpnumo, sukulto ilgo pasaulinio karo (1914-1918), revoliucijos ir po to buvusio pilietinio karo.

XIX šimtmečio pabaigoje Pabaltijo tautos, ilgais šimtmečiais prispaustos ir veikiamos svetimų kultūrų, išgyveno naują tautinio atgimimo laikotarpį. Pasauliniam karui pasibaigus, 1918-1919 metais visos trys

Bičiulystė

Parengia Ligija Tautkuvienė,
talkinant sūnui Adomui

Bičiulystė. Nr. 8.

TEGUL ČIULBA LAKŠTINGALA

Tęsinys iš *Bičiulystės* Nr. 7
Lietuvos pasiuntinys JAV Ža-
deikis išspausdino laiską, ku-
riame kreipėsi į lietuvių tau-
tą, ragindamas nepalūžti. Lie-
tuvos vyriausybė, įsitaisiusi
Maskvoje, nutaria duoti at-
kirtį. Ne savo, Salomejos Ne-
ries vardu. Paleckio paragin-
ta parašyti, ji pamėgino, bet
nieko neišėjo. Tada Justas Pa-
leckis pats parašė jos vardu
atkirtį ir pasiuntė į JAV
spaudą. Salomejai buvo skau-
du, bet nepasipriešino.

Gyvendama Maskvoje, ji
pradeda gauti iš savo jaunys-
tės draugų ar šiaip pažista-
mų laiškus. Jie atkeliauja iš
Sibiro, Altajaus. Ona Gaiga-
laitė prašo padėti surasti vy-
rą, atkirstą nuo šeimos dar
Lietuvoje. Antanina Adomai-
tytė-Goberienė rašo iš Alta-
jaus ir pasakoja, kaip birželio
14 d. kilusi baisi audra nu-
bloškė su vaikais į vidurį Si-
biro, o vyrą — į Sverdlovsko
lagerius, kaip jos, sovchozo
lietuvis, skaitė leidinį su
Salomejos eilėrašciais. Rašo
tremtinys Vladas Tarasonis
iš Altajaus, kuris mokėsi kar-
tu su ja Alvitio mokykloje.
Prašo dvasinės paramos, eilė-
raščių. Juozas Borisas iš In-
tos, irgi tremtinys, matyt
pažįstamas nuo Panevėžio lai-
kų. Salomeja tyli, nes neturi
ką atsakyti.

Karui baigiantis, Veržby-
lovskis siunčiamas dirbti į
Lietuvą. Paaiškėja, kad Bu-
čas gyvas. Salomeja nors ir
negaluoja, o sūnus — taip pat,
bet veržiasi Lietuvon. Var-
gais negalais 1944 rugėjo 29
d. ji sugrįžta. Kaune gauna
Maironio gatvėje erdvę, bet
be jokių patogumų butą. Kros-
nys išgrautas, durys aplau-
žytos, be užraktų. Šiaip taip
įstiklinami langai. Įdedamas
užraktas. Šeima miega ant
grindų. Iš Kauno, traukiantis
vokiečiams, pasitraukė ir
daug šeimų — jau buvo patir-
tas vežimų Sibiran siaubas.

Dalis butų buvo palikti su vi-
sais paveikslais, baldais, kny-
gomis. Vos tik atėjusi sovietų
valdžia pradėjo tuos butus re-
gistruoti, o daiktus grobstyti,
t.y. suvežė į specialius san-
dėlius, kur valdžios ar nusi-
pelnę žmonės turėjo teisę
rinktis, kas jiems patinka.

Salomeja atvyksta į Vilnių
pas Sniečuką, aplanko ir Verž-
bylovskį. Salomejai grįžus pas
vyrą, jis jaučiasi išsivedęs, nes
trejetą metų globojo ją ir jos
sūnų, buvo, beje, oficialus jos
vyras. Jis jautėsi nuskriaus-
tas ir netgi pažemintas, nes
per tuos trejus metus jau bu-
vo pamilęs ją kaip moterį.
Tačiau išliko mandagus. O
Salomeja prašė, kad jis per-
gabentų jos daiktus iš Mask-
vos... Aplanko ir Putinų še-
mą. Paklausta, ar ką kurian-
ti, atsako tvirtai:

— Prirašiau visokių eilė-
raščių, bet dabar ne viskas
tinka spausdinti. Sudariau
lagerius, kaip jos, sovchozo
lietuvis, skaitė leidinį su
Salomejos eilėrašciais. Rašo
tremtinys Vladas Tarasonis
iš Altajaus, kuris mokėsi kar-
tu su ja Alvitio mokykloje.
Prašo dvasinės paramos, eilė-
raščių. Juozas Borisas iš In-
tos, irgi tremtinys, matyt
pažįstamas nuo Panevėžio lai-
kų. Salomeja tyli, nes neturi
ką atsakyti.

Karui baigiantis, Veržby-
lovskis siunčiamas dirbti į
Lietuvą. Paaiškėja, kad Bu-
čas gyvas. Salomeja nors ir
negaluoja, o sūnus — taip pat,
bet veržiasi Lietuvon. Var-
gais negalais 1944 rugėjo 29
d. ji sugrįžta. Kaune gauna
Maironio gatvėje erdvę, bet
be jokių patogumų butą. Kros-
nys išgrautas, durys aplau-
žytos, be užraktų. Šiaip taip
įstiklinami langai. Įdedamas
užraktas. Šeima miega ant
grindų. Iš Kauno, traukiantis
vokiečiams, pasitraukė ir
daug šeimų — jau buvo patir-
tas vežimų Sibiran siaubas.

Lapkričio mėnesį poetė su-
sitiko gatvėje jaunystės drau-
gę Jadvygą Laurinavičiūtę.
Iki pat Salomejos mirties jos
susitikinės vos ne kasdien.
Jadvyga matė, kaip sunkiai
Salomeja gyveno, nes neturėjo
baldų, drabužių, kuro. Vie-

nintelė vieta, kurioje buvo
siek tiek šilta, buvo virtuvė,
kurioje dažnai rėdavo poe-
tę, palinkusią prie savo eilių.
Jadvyga matė, kaip Salomeja
skaudžia išgyveno, kad kiti
rašytojai buvo gerai apsirū-
pinę, o jos tokios nežmoniškos
sąlygos. Atsimenu, kartą ei-
dama gatve, pamaciau ją iš-
blyskusią bestovincia eilėje
(...) Rašytojai gavo amerikoi-
niškų drabužių. Salomejai
tada paskyrė šilkinį chalata.
Ji skundėsi, kad nežinanti, ką
su juo daryti. Rodos, atidavė
ateinančiai namų ruošos
moteriai. Salomeja nemėgo
skystis. Tik retkarčiais iš jos
lūpų išsiverždavo vienas kitas
skundo žodis.

Pas Butus kartais užklys-
davo Užkalnis, dirbęs knygų
leidykloje. Jis turėjo peržiū-
rėti knygas, kurios buvo iš-
leistos vokiečių okupacijos
metu. Atnešė ir Salomejai ke-
letą: B. Brazdionio „Per pa-
saulį keliauja žmogus“, Mairo-
nio „Pavasario balsus“ ir A.
Kaliniaus „Lietuvių kalbos
sintaksė“. Jis panorio susitikti
su A. Kalniumi. Pirmas kla-
simas — kam gi ta sintaksė
buvo reikalinga ir dar 5,000
egzempliorių? Kaip tai kam,
nustebė A. Kalnius — gimna-
zijos mokiniams! Pasirodo, jog
Maskvoje buvo rašoma ir kal-
bama, kad Lietuvoje visos mo-
kyklos uždarytos, mokiniai
išvaikyti, išvežti darbuos Vokietijon. Juo daugiau susiti-
ko su žmonėmis, tuo daugiau
įsitikino, kad Maskvoje visą
laiką ir apie viską buvo me-
luojama — Lietuvoje daug
kas, o gal ir viskas, buvo ki-
taip...

Naujus metus sutikti gavo
pakvietimą vykti į Vilnių,
Aukščiausiosios tarybos bū-
stinę. Išvažiavo noredama pa-
siskųsti dėl savo ir dėl kitų
blogo gyvenimo. Vis daugėjo
suemimų, likę artimieji, neži-
nodami, kur dingę jų žmonės,
kreipėsi kur kas galėjo. Krei-
pėsi ir į Salomeją. Ji negalėjo
padėti, bet norėjo tiesą iš-
girsti iš valdžios lūpų. Grįžo
Kaukan, nieko nepesūsi. Po
kelių dienų atėjo Danutė
Čiurlionytė Zubovienė, mat
prieš porą mėnesių dingę jos
uošvis Vladimiras Zubovas.
Padejavo, padūsavė abi — nėr
į ką kreiptis... O žmonės vis
ateidavo. Juk jie nežinojo, kad
ji nieko negalinti, kad jos nie-
kas neklausio, kad ji negalinti
gauti, „net sausų malkų glėbio.
Žeminio palto sau. Aš to-
kia bejėgė. Niekas manęs ne-
klauso, niekas man nepade-
da“.

1945 sausio 28 d. universi-
teto didžiojoje salėje įvyko lie-
tuvų literatūros vakaras.
Čia, pirmą kartą po karo su
žmonėmis susitiko rašytojai,
karo metu gyvenę Maskvoje:
Venclova, Cvirka, Liepsnonis,
Salomeja. Dalyvavo ir Simo-
naitytė, Miškinis, Ad. Lastas,
Jakubėnas ir kt. Salė buvo

VĖJAS IR VAIKAI

Jau pranašai linksmy dienų
Kas rytą kelia mus.
Ir vėjas — vėjas iš kalnų
Jau beldžias į duris.

Kvatoja vėjas — žino jis,
Kad juodi medžiai bus žali.
Pro langus skverbias, pro
duris:

— Pavasaris jau netolli!

— Ei vaikai! — šaukia jis
vaikus,
— Ei, susirinkite visi!
Aš tuoj nupūsiau jums takus, —
Ir žaisite basi!

O vėjau, vėjau — kaip gerai!
Koks tu, pavasari, gražus!
Palikim langus tau kiurais,
Kad myli mus, mažus!

Salomeja Nėris

Iš rinkinio *Pedos smėlė*

pilnutėlė studentų. Vakara
pradėjus, Venclova pirmąją
tribūną pakvietė Salomeją. Po
pirmojo eilėraščio „Dainuok,
širdie, gyvenimą“ pasigirdo
keli pliaukštelėjimai. Po „Prie
Stalingrado“ — salėje pasigir-
davo tryptimas, gaudimas. Tre-
čiąjį — „Saulytė“ Salomeja
pradėjo jaudindamasi, painio-
damasi, pagaliau nebaigusi,
nuėjo nuo tribūnos. Salė užė,
gaudė, trypdama kojomis reiškė
savo nepasitenkinimą, o A.
Miškinui sukelė ovacijas.

Po kelių dienų moksleivių
literatūros vakare šilaiti su-
tikta Salomeja prašvito. Va-
sario 11 d. Vilniaus lėlių teat-
re pradėjo gyvenimą „Eglės
žaltį karalienės“ inscenizaci-
ja, kurios poetė nepamatė, tik
honorarą atsiėmė.

Pradėjo jausti, kad sveikata
silpsta. Iš namų beveik nie-
kur neišėdavo, tik parduotuvėn.
Poetas J. Graičiūnas,
kartą lįdamas Džukų laip-
tais, vos pažino ant suoliuko
sėdintį poetę. Palydėjo ligi
namų, šnektelėjo, o išsiki-
riant ji tepasakė: „Kaip jie
mus apgavo!“

Vėl kvietimas važiuoti
Maskvon į Aukščiausiosios ta-
rybos sesiją. Pakeliui užsu-
ka pas Mykolaičius. Putinas
paklausia, ar ką nors rašan-
ti, atsakiusi, kad kai suku-
ria, tai taip dreba, taip bijo,
kad naktį keliai ir sunaikini-
ti. Vis rodos, kad kažkas per-
sekioja, kažkas suims. Rašyti
tapo pavojinga.

O sveikata prastėjo. Birželio
8 d. buvo paguldyta į Raudo-
nojo Kryžiaus ligoninę. Bir-
želio 21 d. drebančia ranka
rašo Drazdauskui, prašyda-
ma kelių egzempliorių ką tik
išėjusio rinkinio „Lakštingala
negali netilbėti“. Kai gavo
pavartę, pavartę, sudejavo ir
numetė į šalį, sudejavusi „Ką
jie padarė... ką jie padarė...“

Nuolatinė lankytoja buvo
Jadvyga Laurinavičiūtė, su
kuria, gal vienintelė, Salomė-
ja buvo atvira iki galo. Jad-
vyga atėdavo dažniausiai va-
karaus, kai lankytojų jau ne-
bebūdavo.

— Jadvyga, kodėl tu manęs,
kai grįžau iš Maskvos, ne kar-
to nepavadinai į bažnyčią?
Juk tu vieną tai eini?

— O ko tu man niekad ne-
užsiminei apie tai? — atsakė
Jadvyga. — Argi aš galėjau ži-
noti, kas tavo širdyje?

— Kas mano širdyje? Ką aš
galiu žinoti... Kartais užteina
toks gaudymas, kai prisime-
nu anas dienas. Kaip būdavo
gera, ramu, kai kadaise
klausydavau šventų mišių,
eidavau išpažinties, kas rytą
susitikdavau su Dievu, pri-
imdavau Jį į savo širdį. Ko-
kia laiminga jausdavaisi, kai
priimdavau šventą komuniją
(...) Jadvyga, prisiek, kad tu
mane palaidosi su bažnyti-
nėmis apeigomis!

— Ką tu, Sale! Kaip tu gali
reikalauti to, ko aš negalėsiu
padaryti! Ar nežinai, kas esi?
Kas man leis tave laidoti su
bažnytinėmis apeigomis? (...)

— Gerai... Tai nors mišias
užprašyk.

— Šitą galėsiu padaryti. Bet
juk tu nemirsi. Išgysi.

— Mirsiu, Jadze, mirsiu. Ši-
tie gydytojai manęs neišgy-
dys. (...)

Paskui išsitrauks iš po pa-
galvės juodą sąsiuvinį ir pa-
prašys jos išsaugoti, paskelbti,
kai bus galima. „Čia mano
išpažinties tautai. Ir atsiprašy-
mas, kad per mane ji tiek ken-
čia. Paimk...“

Jadvyga, pavartiusi atsipra-
šo, kad negalinti to daryti —
sesuo ir brolis suimti. Ką gali
žinoti, iš ligoninės išeinančią
gali suimti. Pasiūlo paieško-
ti tikresnio žmogaus bei atves-
ti kunigą. Salomeja sutinka.
Kelis vakarus niekaip nega-
lėjęs patekti palaton, trečią
rado Salomeją vieną. Ilgai ji

klojo savo nuodėmes, o kuni-
gas kantriai klausė, neper-
traukdamas. Kai priėmė ligo-
nio pateptus ir šventą komu-
niją, jos veidas nušvito.
Salomeja paprašo kunigo iš-
nešti jos sąsiuvinį su eilėraš-
čiais, kurių „dabar niekas
nespauzdins“. Tuose eilėraš-
čiuose jos atsiprašymas tautai
„už viską, ką ji per mane pa-
tyrė bloga“. Ir kunigas Juo-
zas Gustas paima tą jos są-
siuvinį.

Sveikata blogėjo ir buvo nu-
tarta poetę išvežti į Maskvą.
Birželio 25 d. vakarą Jadvyga
Laurinavičiūtė sėdėjo prie Sa-
lomėjos lovos, o ji kalbėjo ty-
liai, vos girdimai, be perstojo
pasakojimo savo klaidas, lyg per
išpažintį, vis įterpdama „Liud-
dyk, brangi, liudyk!“... Jad-
vyga daug ko nesuprato, bet
suprato, jog Salomeja nori,
kad visa Lietuva žinotų, kaip
ji gailisi, atsiprašo tautą.

Birželio 26 d. ją išveža
į Maskvą. „Iš Maskvos aš jau
nebegrįšiu“, — nujaucia poetė
ir pajautusi, jog yra vėžama
per tiltą į oro uostą, prašo:
„Leiskit pamatyti Nemuną“. Ji
atsisveikino su Nemunu, su
Lietuva.

Dar pavasari bloknote atsi-
randa dvi eilės: „I šiaurę, į zie-
mą, į šaltąją naktį / Dundena
tylus traukinys“. Birželio 29
d. iš Kauno geležinkelio sto-
ties pajudėjo traukinys į Vor-
kutą su keliais tūkstančiais
lietuvių. Jų tarpe buvo poetės
knygų leidejas A. Kniūkšta.
Kelionei įpusėjus, jis užsūdo
ir susapnavo labai aiškų sap-
ną — prie jo prieina Salomeja
Nėris, apsikabiną jo petį. „Aš
paklausiau, kur ji einanti. At-
sakė, kad einanti namo, ir
parodė netoli esantį namą (...)
Palydėjau, įleidau į verandą
ir atsisveikino. Kiek pa-
ėjus, atsisukau ir pamaciau,
kad namas, į kurį įėjo Saliutė,
dega. Puoliau atgal. Tačiau
nieko negalėjau padėti, nes
namas jau smarkiai liepono-
jo ir Salomėjos nebemačiau.
Kai vėliau sužinojau ją mirus,
supratau ir paskaiciavau, kad
mano sapnas galėjo įvykti
kaip tik tą dieną, gal ir va-
landą, kada Salomeja mirė...“

Salomeja mirė liepos 7 d.
Liepos 8 d. iš Maskvos lėktu-
vu buvo pargabenta į Kauną.
Karstas su palaikais buvo
pervestas į biblioteką Done-
laicio gatvėje.

Pirmadienio rytą Igulos
bažnyčioje prie altoriaus su
gedulo apdarais išėjo kanau-
ninkas Adolfas Sabaliauskas
— poetas Zalia Rota. Buvo
laikomos gedulingos mišios už
poetės Salomėjos Nėries vėlę.
Dalyvavo vyrai B. Bučas, Vin-
cas Mykolaitis-Putinas, Jad-
vyga Laurinavičiūtė ir dar ke-
letas artimųjų. Apie 20 žmo-
nių.

Prie karsto visą naktį būdė-
jo ir Jadvyga. Po galva ji pa-
dėjo rožantėlį, o, uždegnant
karstą, į rankas išspraudė
šventą paveikslėlį.

Liepos 9 pavakareje gedu-
lo eiseną patraukė Karo mu-
ziejaus link, kur laukė kapo
duobė.

Norintys susipažinti pla-
čiau su poetės gyvenimu ir
kūryba, galėtų susirasti Jur-
gos Bačinskaitės „Likimo vin-
giai ir kilpos“ („Šiaurės Atė-
nai“, 1991.03.13.), V. Alekno,
V. Daujotytės, J. Stašo, Abro-
mavičiaus ir kitų straipsnius
ar prisiminimus.

1999 m. grįždama iš Daina-
vos po lituanistinių mokyklų
mokytojų studijų savaitės, už-
sukau pas dėdžiuką. „Tai ką,
išdėstei apie tą komunietę?!
Stalino saulę atvežė! Ar be jos
poetų nėra?“, — šaukė, pyko,
kalbėti neleido. „Čėda man
bus pasakyti, kad mano gi-
minė ją propaguoja!“. Neno-
rėjo išklausti, o paskiau ėmė
ir padeklamavo vieną posmelį

„Rudenio arimuos“:
Žarsto baltą smėlį
Širvinta nurimus. —
Rymo ramunėlė
Rudenio arimuos.

Viesulai padaužos
Jau sparnus pakėlę, —
Tai blaškys ir laužys
Lauko ramunėlę.

Kam viena likai tu
Rudenio arimuos? —
Akmenėlius skaito
Širvinta nurimus.

Kiek metų praėjo, kai buvo
išmoktos šios eilės? Ar išlieka
atmintis nieko nevertos? To-
kios jau seniai istorijos šiukš-
lyne.

Ar sprendė ką nors poetė, ar
buvo tik gudresniųjų įran-
kis? Gal atsakiau į kai ku-
riuos neklaustus klausimus.

M.K. Čiurlionis. Zodiakas. „Jautis“

ZODIAKAS

Jautis — buivolai, atvirks-
čiai nei laukinis tauras, sim-
bolizuoja taikingumą ir gera-
širdišką stiprybę. Jautiai ir
buivolai Rytų Azijoje, Graiki-
joje buvo šventi, labai mylimi,
mėgstami aukoti galvijai. Ry-
tų Azijoje buivolai buvo iš-
minčių jojamasis gyvulys. Pa-
veikluose, kur vaizduojama
Jėzus prakartė, šalia asilo,
visada pamatysime ir jautį.
Idomu tai, kad senojame rōmė-
nių architektūroje ant kolonų
kapitelių jautis dažniausiai
vaizduodavo naktį. Jautis —
antrasis kinų Zodiako gyvūnų
rato ženklas.

Bulius — vyriškos jėgos, ko-
vinės narsos, ištūžio simbolis,
dėl aktyvumo simboliškai gre-
tinamas su Saule, dėl vaisin-
gumo gretinamas su Mėniumi.
Buliaus ir karvės ragai savo
panašumu į mėnulio pjautuvą,
simbolizuoja mėnuli. Bulius
jau neolito epochos piešiniuose
ant uolų Šiaurės Afrikoje neša
tarp ragų saulę. Egipte vaisin-
gumo dievas Apis buvo garbi-
namas buliaus pavidalu, daž-
nai su saulės disku tarp ragų,
kadangi jis buvo prilyginamas
Ozyriui, tai kartu buvo ir mir-
ties dievas. Šventu Apui laiko-
mo buliaus mirtis ir laido-
mės buvo iškilmingai šven-
čiamos ir siejamos su „prisi-
kėlimu“ (kito buliuko išrinki-
mu). Irano mitologijoje žino-
mas kosminio vaisingumo įsi-
kūnijimas ir senovės bulių, ku-
rų užmušė Mitra ir iš kurio
kūno išaugo visi augalai ir gy-
vūnai. Buliaus aukojimas ir
įšventinimas krauju Mitros
kulte, kuris buvo draudžiamas
moterims — tai nuolatinis,
pasikartojantis ginčas dėl bu-
liaus vaisingumo, mirties ir
prisikėlimo galių. Indijoje die-
vas Šyva vaizduojamas kartu
su baltu buliumi, kaip paža-
botų vaisingumo jėgų simbo-

Gal išgirs, supras, norintys
suprasti, o gal ir ne, gal ne-
norės išklausti...

Tegul suskamba aukštos
prabos poezija nauja spalva,
tegul šviesėja vaikų akys,
skaitant jiems skirtus eilė-
raščius.

Dainavoje surengtame poe-
zijos vakare paaugliai taip
įsijautę inscenizavo „Dvide-
šimt su“, kad, Asta, suvaidi-
nusi vargšę Paryžiaus gelių
pardavėją, pravirko tikromis
ašaromis. O „Eglės žaltį ka-
ralienės“ pasakos grožis pa-
traukė visus — mokytojus ir
vaikus. Jūratė Kuraitė-Har-
ris ekspromtu išvertė „Su-
grįžta — I return“ parašytą
1927 m.

Tegul sugrįžta Salomėjos
Nėries poezija į lituanistines
mokyklų klases. Pabaiga

Bus pavasaris. Adomo Tautkaus nuotrauka.

Nukelta į 5 psl.

Anglų kalbos pamoka. Iš kairės: Birutė Žiogelienė ir Aldona Šmulkštienė.

BİÇIULĖ

Man pavyko — būdama Amerikoje sutikau daug gerų žmonių, kuriuos drąsiai galiu vadinti bičiuliais. Apie vieną jų ir noriu papasakoti, pasidžiaugti.

Ne paslaptis, kad mums, neseniai atvykusiems iš Lietuvos, pirmieji žingsniai Amerikoje nėra lengvi. Ypač, kai atvyksti į šią „svajonių šalį“ nemokėdamas kalbos... Žinoma, kai kas pasakys reikėjo mokytis namuose ir iš anksto — ne tada laikas šunis laikinti, kai laikas medžioti. Be abejo, šventa tiesa. Tik ar mes galvojame kada nors tapti ekonominiais emigrantais? Niekada. „Saldus“ gyvenimas tėvyneje privertė ieškoti išeities net už Atlanto.

Taigi, atvykęs gerai supranti, kokią bėdą patekai, kai nesuvalkai. Bando mokyti patys, bet kaip? Samdyti mokytoją — nėra pinigų. Tarsi užburtas ratas. Atsitiktinai teko nugirsti, kad „Seklyčios“ kaimynystėje įsikūrusi „Lietuvos Vaikų viltis“, o ten atvykusiuosius ligoniuks ir jų tėvelius moko anglų kalbos Aldona Šmulkštienė. Pasiprašiau ir aš, kad priimtų kartu mokyti. Įdėmiai pažvelgus man į akis, mokytoja paskyrė susitikimo dieną. Kai atvykau paskirtą dieną, radau dar keturias moteris, kurios irgi norėjo išmokti angliškai, bent jau susikalbėti. Taip mūsų mokytoja Aldona Šmulkštienė sudarė dar vieną grupelę ir pradėjo mokyti. Pradėjome, kaip sakoma, nuo „A“. Palengvinimui, specialiai mums mokytoja sudarė sąrašą, kuriuos buvo galima lengvai suprasti ir išmokti. Jei kildavo kokių klausimų ne tik pamokų tema, ar reikėdavo kokie

vertimo, kreipdavomės į mokytoją ir visada mums padėdavo. Be anglų kalbos mokymosi, mes buvome supažindintos ir su JAV svarbesniais istoriniais įvykiais. Tuo metu, kai vyko JAV prezidento rinkimai, mums buvo išaiškinta rinkimų sistema ir t.t. Pokalbių metu sužinojome, kokios tai šventės — Halloween ar Padėkos diena.

Mokytojos Aldonos Šmulkštienės pamokos buvo labai naudingos. Tų trečiadienių aš laukdavau, kaip ištroškęs vandens. Bet atėjo žiema, ir mokytojai buvo sunku vaikščioti skaudamomis kojomis snieguotu ar slidžiu, nepatikimu keliu. Mūsų pamokos laikinai nutrūko. Tačiau bendravimas išliko — jei iškildavo kokios neaiškumai, drąsiai galėjai skambinti mokytojai ir buvai visada išklausa, buvo visada atsakyta. Jos kantrumas, aukojimasis liko mano širdyje, kaip šviesulius, nes jos dėka aš jau galiu šiek tiek susikalbėti, kas palengvina gyvenimą čia.

Noriu padėkoti už bičiulišką paramą, nuoširdumą. Atėjo pavasaris, atgyja gamta, gal ir vėl atgis mūsų pamokos, jei tik mokytojos sveikata leis. Pavasarį mokytoja žadėjo operuoti. Dabar kiek paskambinu — mokytojos telefonas tyli. Gyvenimo ratas sukasi labai greitai. Nenoriu likti nepažįstamam žmogui, kuris be jokio atlygio paaukojo mums savo laiką ir žinias. Jei nebegalėsim susitikti, noriu visiems pasakyti — yra daug gerų žmonių pasaulyje, kurių gerumą gimdo ir kitų žmonių gerumą. Miela mokytoja, dekoju jums už viską ir, kaip sako Amerikoje — „God bless you“.

Birutė Žiogelienė

MOTERIMS

Alvyda Gudėnienė

Kosmetikos pramonė gamina aibes įvairiausių kosmetinių priemonių: valiklius, losjonus, kremus, drėkinančias ir maitinančias kaukes. Šioje daugybėje labai sunku pasirinkti gerą, neerzinančią jūsų odos, priemonę. Prieš pradėdamos ieškoti sau tinkančios kosmetikos, turite gerai žinoti savo veido odos tipą. Šis klausimas padės tai padaryti.

Net, jeigu valote savo veidą reguliariai, vis tiek jis:

1. visas riebus ir taukuotas;
2. riebi kakta, nosis, smakras;
3. blizga kakta, nosis;
4. nėra blizgesio;
5. matinė, pilkšva oda.

Ar turite problemų su spuogais?

1. beveik pusę kiekvieno mėnesio;
2. dažniausiai vieną savaitę

- per mėnesį;
3. retkarčiais;
4. beveik niekada;
5. niekada.

Ar turite užsikimšusių porų?

1. daug ir plačiai pasklidusių;
2. daug, ypač ant nosies ir smakro;
3. keletas ant nosies ir smakro;
4. beveik nėra;
5. nėra.

Ar dažnai jaučiate, kad Jūsų veidas yra:

1. duobėtas ir spuoguotas po paviršiumi;
2. truputį duobėtas, spuoguotas, bet daugiausia lygus;
3. lygus;
4. lygus, bet kartais spuoguotas;
5. sausas, pleiskanojantis.

Žiemomis metu jūsų oda—

1. nerodo jokių sezoninių pokyčių;
2. būna mažiau riebi;
3. kartais būna sausa;
4. kartais būna sausa ir spuoguota;
5. sausa, jautri, šerpotojanti.

• 1961-ujų balandžio 12 dieną pirmasis žmogus, rusas Jurij Gagarin, pakilo į erdves, taip atverdamos žmonijai kelią į žvaigždes. Jis per 108 minutes apskriejo Žemę, kurios pakeitė ir Jurij Gagarin gyvenimą, ir pasaulį. Ta istorinė kelionė buvusi paprastą kolumbo vaikina paverė vienu žinomaisių žmonių pasaulyje. Amžiams pirmasis kosmonautas liko jaunas ir mielas žmogus, kelionių po visą pasaulį metu užkariavęs milijonų žmonių širdis. Po jo skrydžio buvusioji SSSR išsiveržė priekinė tarpe galingiausių šalių. „Yra nedaug laimėjimų, kuriuos būtų galima įgyinti su tuo, ką padarė Gagarinas“, — sakė jo draugas ir pirmosios šešių narių kosmonautų komandos narys Pavelas Popovičius. J. Gagarino legendą iš dalies lemia ir jo mirtis — jis žuvo pirmą laiką, būdamas 34 metų, per paslaptinę lėktuvo avariją septyneri metai po istorinio skrydžio.

Iki J. Gagarino skrydžio, mėginami nugalėti erdves, žuvo trys Sovietų Sąjungos laivai. Apie tai pranešė buvęs Jungtinio konstravimo biuro Chimkuse vyresnysis inžinierius Michailas Rudenka. Jo žiniomis, 1957, 1958 ir 1959 metais iš Kapustnyj Jar kosmodromo Archangelsk srityje buvo paleisti kosminiai laivai, kuriuos pilotavo lakūnai Ledovskich, Šaborin ir Mitkov.

Dabar erdves tampa prieinama ne tik kosmonautams ar astronautams. Rusija paskelbė paskutinį patvirtinimą, kad JAV milijonierius Dennis Tito leidžiama kilti į žvaigždes ir tapti pirmuoju pasaulyje kosminiu turistu.

J. Gagarino kosminiu treniručių centro atstovai teigė, kad D. Tito bus vienas iš trijų įguloje, kurią orbitą vėliau šį mėnesį iškels raketa nešėja „Sojuz“ iš Baikunoro kosmodromo. Jų kosminis skrydis ir apsilankymas Tarptautinėje kosminėje stotyje truks 10 parų. D. Tito už šį malonumą sumokėjo 20 milijonų dolerių.

• Čikagos mokyklų bibliotekininkų metinis atlyginimas — 18,000 dol.

• Tailandė kalėjimai perpildyti. Kaliniai — daugiausia jauni vyrai, kurių net 80 proc. nuteisti už narkobiznį. Pagal statistiką, vienas kareivis ar karininkas saugoja tris kalinius.

• Moldovoje rinkimus į parlamentą laimėjo komunistai. Jie gavo 60 proc. visų rinkėjų balsų — laimėjo 71 mandata iš 101. Komunistų vadovas pareiškė, kad Moldova greitai laiku prisijungs prie bendros Baltarusijos-Rusijos sąjungos, o rusų kalba taps antrąja valstybine kalba. Šiuo metu vidutinio moldovo uždarbis siekia 30 dol. mėn. Niekas naujo, kad ir vėl iškilo komunistai — juk jų „varomasis jėgos“ arklukas buvo ir yra nusikurdusios darbo žmonių masės, taip sakant „primyn, vergai nužemintieji...“

• Karo nuniokotą Čėčėniją kria kruvinos žinios. Kelias paras Čėčėnijos karo komendantūros areštiniėje išbuvusi Rusijos laikraščio „Nova-

ja gazeta“ žurnaliste Ana Poltkovskaja tvirtina, kad Veden rajone, netoli Chatun kaimo, yra filtracijos stovykla, kurioje rusų armija be teismo kalina vietos gyventojus. Ji teigia, kad komendantūra ją sulaukė, norėdama nuslepti šią informaciją. Žurnaliste tvirtina, kad žmonės, kuriems nepateikti jokie kaltinimai, laikomi duobėse. Anot A. Poltkovskajos, tai griežtame rezervate laikomi įkaitai, už kuriuos reikalaujama išpirkos. Veden rajonas yra toli nuo tų vietų, kur yra Rusijos prezidento specialiojo atstovo žmogaus teisėms Čėčėnijoje Vladimir Kalamano žinyba ir kur važinėja Europos organizacijų atstovai. Čėčėnijos vyriausias karo komendantas generalas leitenantas Ivan Babičev paneigė žurnalistės A. Poltkovskajos teigimus ir pavadino juos prasmimais. Tačiau A. Poltkovskaja pareiškė ketinanti pasiekti, kad būtų patraukti atsakomybėn Rusijos kariškiai, kurie, kaip ji teigia, ne teisėtai buvo sulaukę Čėčėnijoje, atėmė iš jos garsa juostas, kuriose buvo užfiksuoti pokalbiai su civiliais čėčėnais, bei apšvietė fotojuostas. „Fotojuostose buvo tik du kadrai iš 45-ojo desantininkų pulko teritorijos: čėčėnų kovotojų vado S. Basajev automobilis ir prezidento A. Maschadov visureigis, kuriuos kariškiai rengėsi atiduoti mainais į belaisvius“, — sakė A. Poltkovskaja.

Pietrytiniame sostinės Džochargalos pakraštyje, netoli Chankalos Karinės bazės, karjere prie pieno kombinato buvo aptikta masinė kapavietė. Negalutiniais duomenimis, karjere palaidota daugiau kaip 200 kūnų. Neatmetama galimybė, kad tai — žuvusių čėčėnų kovotojų palaikai. Po mūsų specialiosios rusų kariuomenės pajėgos komandos surinkdavo žuvusius kovotojus iš mūšio lauko ir laidodavo tokiose kapavietėse. Praėjus vos kelioms dienoms nuo masinės kapavietės radimo Čėčėnijoje, Džochargalos pakraštyje, vasarnamių gyvenvietėje rasta 16 žuvusiųjų palaikų. Visi kūnai buvo be galvų. Kūnai rasti kaip tik tuo metu, kai Čėčėnijoje lankosi Europos Tarybos žmogaus teisių pirminkas Alvaro Gil-Roblesas. Maskva patikrino žmogaus teisių pirminką, kad kalti dėl žudinių asmenys bus rasti ir teisiami.

Tuo tarpu, lyg demonstruodama pasiryžimą kovoti už žmogaus teises, Rusija pradėjo vieno rusų kariuomenės vadų teismą dėl 18-metės čėčėnės nužudymo, įvykdyto prieš 122 mėnesius. Pulkinkas Jurij Budanov yra kaltinamas Heddos Kungajevos pagrobimu ir nužudymu prie Čėčėnijos Tangi Ču kaimo. J. Budanov prisipažino, kad nužudė, tačiau neigė, kad žmogžudystė buvo iš anksto sumanyta. Liudytojais pasakoja, kad H. Kungajeva buvo savo namuose su šeima, kai rusų kareiviai ją ištempė ir nusivėžė šarvuotiu. Po dviejų dienų buvo rastas smarkiai sumaitotas jos kūnas. J. Budanov sakė sulaukęs moterį todėl, kad manė ją esant snaipe, ir iš įsiūčio pasmaugęs tardymo metu. Kartu su J. Budanov trečiadienį buvo teisiamas ir kitas karininkas Ivan Fiodorov. Jis kaltinamas, davęs įsakymą kareiviams paleisti ugnį į Tangi Ču kaimą. Žmogaus teisių gynėjai ir žurnalistai pranešė apie daugelį rusų kareivių ir karininkų įvykdytų žmogaus teisių pažeidimų, tačiau tik nedaugelis jų buvo oficialiai tiriami.

Žmogaus teisių organizacijos sveikino J. Budanov procesą, tuo pat metu ragino Rusiją pripažinti tikrąjį pažeidimų mastą ir imtis platesnių tyrimų.

• Vilniečiai kur kas lėpėsi už kauniečius. Ne taip seniai pavilnyje esančio Rudaminos miestelio gyventojai sukėlė skandalą dėl to, kad jiems netiekiamas karštas vanduo. Tuo tarpu netoli Kau-nas esančio Rokų miestelio pu-santro tūkstantio gyventojų neturi karšto vandens jau nuo 1995 metų. Ir nedejuoja, patys be valdžios malonės ieško išeiti: dauguma rokiečių jau išsirengę vandens šildytuvus ir taip apsirūpina karštu vandeniu.

• Prieš porą metų nekilnojamojo turto agentūra „Centro kubas“ į Vilniaus miesto savivaldybės biudžetą pervedė 83,000 litų. Už šiuos pinigus šalia naujo namo M. K. Čiurlionio gatvėje turėjo būti pastatyta 33 vietų automobilių stovėjimo aikštelė. Tačiau miesto valdžia pinigų iš verslininkų priėmė, bet aikštelės iki šiol taip ir nepastatė. Dabar sostinės valdžia kaltinama pinigų vagyste — valdininkai išsivaistė verslininkų pinigų.

• Šiais metais daugiausia plėšimų užregistruota Vilniuje. Puldinėjamos degalinės, kaimo žmonės. Panevėžio kapinėse pavogta aliuminio tvorelė ir šeši aliuminio stulpeliai tvorelei palaikyti. Vienas kaimietis pasigedo aliuminio lakštų, kuriais buvo dengtas garažo stogas.

• Senovės Egipto karalienė Kleopatra, kurią filmuose vaidino gražiausios Hollywood aktorės, iš tikrųjų buvo žema, stora ir negraži. Apie tai pasakė britų laikraštis „The Sunday Times“. Karalienę, valdžiusią Egiptą I a. prieš Kristų, vaidino tokios ekrano gražuolės, kaip E. Taylor, V. Leigh ir S. Loren.

• Kaune policijos pareigūnai praėjusiais metais atskleidė tik 14 procentų nusistie, vasarnamių gyvenvietėje rasta 16 žuvusiųjų palaikų. Visi kūnai buvo be galvų. Kūnai rasti kaip tik tuo metu, kai Čėčėnijoje lankosi Europos Tarybos žmogaus teisių pirminkas Alvaro Gil-Roblesas. Maskva patikrino žmogaus teisių pirminką, kad kalti dėl žudinių asmenys bus rasti ir teisiami.

Dvi bičiulės, neseniai atvykusios iš Lietuvos, dabar gyvenančios Cleveland, OH, lietuvių teltinyje ir įsijungusios į lietuvišką visuomeninę veiklą. Iš kairės: BALFo Cleveland skyriaus naujoji ir pirmoji „trečios bangos“ atstovė valdyboje Nomeda Vucianienė, Cleveland „trečios bangos“ samborio „Gija“ narė, aktorė Onutė Puckoriūtė-Zalensienė, ir jau anksčiau šiame teltinyje įsikūrusi, BALFo Cleveland skyriaus valdybos narė Ona Šilėnienė š.m. kovo 23 d. Cleveland Lietuvių namų salėje.

ZODIAKAS

Atkelta iš 4 psl.

Įdomesnės mintys: „Jei bent vienas žmogus susiras vienas kitą — klubas reikalingas!“ — V. Badaras. „Ar blogai, jei lietuviai nori susirasti lietuvių?“ — P. Žukaitis. „Pastebėjau, kad yra žmonių, kuriems niekas netinka, ką pasiūlo naujai atvykusieji“, — Regina Petrauskienė.

Savo nuomonę pareikšti prašiau ir kun. Jaunių Kelpšą: „Man visada keisti tie žmonės, kurie nesistengia ką nors daryti, bet tik kritikuoti. Kai mes buvome dar aliuminai-seminaristais, mėgome kritikuoti senus ir vyresnius kunigus, sakydami: jie apleidžia parapijas, labai senoviskai meldžiasi, o kai mes išeisime į gyvenimą, tada viską apversime aukštyn kojomis; viską pakeisime, priartinsime Dievą prie žmonių ir panašiai. Tačiau, kada susiduri su realybe, tada ir supranti, jog nėra lengva, o svarbiausia, norint patenkinti, reikia turėti kuo. Gyvenimas tuščios vietos nemėgsta ir tada baigiasi kritika, nes, žvelgdami į savo darbą, matai taip pat daugybę klaidų ir kritikos vertų dalykų. Todėl linkėčiau visiems, jau išaugusiems iš jaunystės ir visa žinojimo amžiaus, prieš kritikuojant pasverti, o tiksliau — geriau pasiūlyti. Žinote, aš ne visai suprantu įvairių pažintinių klubų prasmę, nes mano gyvenimas yra tarp masės įvairiausių žmonių, jų kartais net per daug. Bet puikiai suprantu tuos žmones, kurie neturi galimybių ar tokių pareigų, kurios tiesiog nori ar net tave išveda į žmones, ypač čia Amerikoje. Nepaslapstis, kad daug jaunų (ir ne tik) žmonių dirba, užsidarę pas senus, juos slaugo. Toks darbas jaunam žmogui — tikras kalėjimas ir, manau, jūsų pažintinių klubų suteikia daug vilčių. Juk, kaip toj dainoj: reikia draugą turėti, būtinai reik turėti...“

Noriu palinkėti visiems — daugiau padėkime, palaikykime vieni kitus, patarkime ir pamatysime, kaip viską gyvenimas sustato į savas vietas. Miela Ligija, sveikinu dar sykį su Jūsų rengiama ir mums reikalinga „Bičiulystė“ ir neįžvelgiu ten jokio pavojaus mūsų mielam dienraščiui „Draugas“. Tėbūnie šis laikraštis mus visus vienijančiu draugu. Telaiminga jus Gerasis Dievas. Jūsų kun. Jaunius“

11. I like to know is there is a nice Lady out there, that like to get married. She has to be 45 to 60. Nice and good and honest. And not steal from me. I had one girl. That was not honest. If so — call me. My name — is Ed, phone — 630-365-1066.

12. Moteris 56 m., 164 cm, šviesiaplaukė, išsiskyrusi. Išsilavinimas — aukštesnysis — buhalterija. Linksma, energinga, gero būdo, savarankiška. Mėgstu keliones, gamtą, muziką, knygas. Dvi dukros ištėkėjusios. Čikagoje esu penkeri metai. Ieškau draugo, norinčio praleisti likusį gyvenimą santarvėje ir supratime.

Rašykite mums: „Bičiulystė“ — „Draugo“ adresu arba P.O. BOX 4102 Wheaton, IL, 60189 arba elektroniniu paštu e-mail: Bičiulyste@aol.com

PASIPRIEŠINIMO KAINA

1986 m. vasario 6-ąją Lietuvoje pasklido žinia: autoavarijoje žuvo kun. Juozas Zdebskis, nenuilstantis kovotojas už Bažnyčios ir Tautos teises. Apie tai per kelis numerius Lina Šerkšnas primena „XXI amžiuje“ (2001 m. 11-17 nr.). Visiems, bent kiek pažinusiems kunigą ir žinojusiems, kaip jis buvo saugumo persekiojamas, kilo įtarimas, kad tai nebuvo atsitiktinė mirtis. Buvo prisiminti ir kiti atsitikimai. Kaip „Lietuvių Katalikų Bažnyčios kronika“ rašė: „Kun. B. Laurinavičius pastūmimas po sunkvežimio ratais, sadistiški L. Šapokos ir Mazeikių nužudymai, Lietuvos Helsinkio grupės likvidavimas, pastangos bet kuria kaina sunaikinti Tikinčiųjų teisėms ginti komitetą, nuolatinių saugumo išpuolių prieš kun. J. Zdebskį leidžia daryti prielaidą, kad ši avarija nebuvo atsitiktinė, bet rūpestingai suplanuotas ir įvykdytas smurtas“.

Iš laiko atstumo galima įsivaizduoti, kad J. Zdebskio mirtis buvo išbandymas ir patiemis kunigo bendražygiams, nes kai kurie buvo patikėję KGB skleidžiamais bjauriais šmeižtais: kunigą Juozą bendraminčių buvo pašalinę iš „Tikinčiųjų teisėms ginti komiteto“, neva už komiteto posėdžių nelankymą. Supriešinti disidentus su draugais buvo viena iš KGB kovos priemonių. Apie jas „Voratinklio“ byloje, kuri saugumo buvo užvesta siekiant susidorojti su aktyviausiai besireiškiančiais kunigais, rašoma: „Pirmomis priemonėmis Zdebskis sukompromituotas prieš savo bendraminčius ir tikinčiuosius moraliniu – buitiniu atžvilgiu, dėl ko yra išimtas iš „katalikų komiteto“ sudėties ir nušalintas nuo jo vedamų antitarybinių akcijų“.

Kompromitavimo tikslais KGB darbuotojai per užverbuotus agentus laisvais ir žodžiu skleidė gandus, kad kunigas yra mergišius, o operacijos gale jam ant automobilio sėdynės papildoma cheminės medžiagos, kuri išsėdė visą apatinę kūno dalį. Tuo norėta parodyti tikintiesiems ir bendražygiams, kad jų skleistą propagandą yra tikrovė – kunigas Juozas tikrai yra ištvirkėlis ir jis susirgo venerine liga. Bet, net ir spaudžiamas KGB, gydytojai ligoninėje to nepatvirtino ir įrašė, kad tai cheminis poveikis. Žemaičiuose yra likęs skaudus prisiminimas, kad kunigas Juozas, gyvas pūvantis, buvo atvežtas pas vieną iš bendražygių, o šis jį atsisakęs priimti.

Vidas Spengla knygoje „Akiplėša“ (tokį vardą kunigui buvo daves saugumas) rašo: „Kaip aiškėja iš 1980.11.17 KGB slapto pasiklausymo, tomis sunkiomis dienomis po nūdegimo jos (seselės. A.S.) drauge su juo nešė, ko gero, sunkiausią – draugų nusigėrimo ar suabejojimo – kryžių. Apie tomis dienomis juo besirūpinančią gailėstingąją samaritetę vienas bendražygis sako: 'Dabar ji niekam nereikalinga...' KGB tuos žodžius net pabraukė: tikėjosi – tai jų šėtoniško darbo pergalė!..“

O jos slaugė ji ir stebėjosi: 'Kada ji šitaip saugumas sudirbo! Ir dar draugai!.. Dabar tai jis tikrai šventasis...' KGB 5 tarnybos viršininkas minėto slapto pasiklausymo pabaigoje rašo rezoliuciją: 'Visas čia paminėtas meiluzės reikia ne tik nustatyti (t.y. išaiškinti jų asmenybes. V.S.), bet apie jas bei jų gimines

skubiai surinkti dalykines ir charakterizuojančias žinias ir jiems pasiūsti „Akiplėšą“ kompromituojančius laiškus: (vieniems – su kaltinimais, kad jų dukterys iš keršto jį apdegino; kitiems – jog paveiktų jas, kad nevėstų jo iš doros kelio; trečiams – kad jos gyvena su kunigu, kuris jas gali apkreisti venerine liga...).

Agentų pranešimuose ir slapto pasiklausymų parašėse yra daug KGB darbuotojų dviprasmiškų, kartais tiesiog ciniškų įrašų. Kai kurie iš jų, matyt, buvo tokie nešvankūs, kad net patys nedrįso palikti istorijai: užteptu tušu. Jų vertinimai ir mintys suprantamos: su savo morale jie paprasčiausiai neįstengė suprasti kunigo ir sesučių bendradarbiavimo ir bendravimo tyrumo, kovos ne tik už jų ginamą reikala, bet ir už savo sielas“.

Likus iki apdegimo 2,5 mėn., LSSR KGB viršininkas gen. mjr. J. Petkevičius buvo prašęs Maskvos vadovybės: „Siekiant sutramdyti „Akiplėšos“ priešišką veiklą, sustiprinti tarp reakcionierių ir vienuoliaujančio elemento neišvengiamą nuomonę apie jį, manome, kad tolesniam objekto sukompromitavimui būtina prieš jį panaudoti spec. priemonę. Prašome Jūsų pritarimo nurodytai priemonei įgyvendinti“.

Net šiame slaptoame rašomame rašte, išspausdintame rašomajame mašinėlė, žodis „spec. priemonė“ buvo įrašytas ranka, kaip ir paties kun. J. Zdebskio pavardė. Matyt, net savosiomis sekretorėmis vadai nepasitikoje.

Kaip aiškėja iš KGB dokumentų, prieš kun. J. Zdebskį panaudojami agentai iš pačių

LTU Valstybinio valdymo fakulteto vakarinių studijų teisės magistrantai 2001.03.09.

dvasininkų tarpo: „Daktaras“, „Germanas“, „Gediminas“, „Mykolas“, „Martynas“, „Vilnis“, taip pat vienuolės ir pasauliečiai. Iš viso prieš jį dirba visas šimtas agentų, panaudojamos įvairios techninio sekimo priemonės – telefoninių pasikalbėjimų klausymas, klausymas patalpoje, slapto kratos, laiško tikrinimas ir kopijavimas, „išorinis sekimas“. Tai rodo, koks vis dėlto šis žmogus buvo sovietinei sistemai pavojingas. Iš tiesų, kunigas Juozas turėjo labai didelę įtaką jaunimui, aplink jį nuolat būrėsi jauni žmonės, liko netgi pasakymas: „Zdebskio jaunimas“, kuris ne tik dalyvaudavo kunigo Juozo vedamose rekolekcijose, pokalbiuose, bet ir leido bei platino pagrindinę literatūrą, o atkūrus Lietuvoje nepriklausomybę, stėjo Lietuvos valstybės atstatymo darban. Tai, matyt, sistemai ir buvo baisiausia.

Salcininkų rajone kunigo J. Zdebskio „Žiguliams“ susidūrus su pienenėžiu, žuvo kartu su juo važiuojančio keleivio ir vienas buvo sužeistas.

Audronė V. Škiudaitė

PAVASARIO GĖLĖS – LIETUVOS TEISĖS UNIVERSITETO MAGISTRAI

Vos po Naujųjų, kovo pradžioje, dar žiemai neatsitraukus iš Lietuvos, gėlėmis prazdo Lietuvos teisės universitetas Vilniuje – mantijomis ir kepuračiais pasidabinusius absolventus diplomų įteikimo iškilnėse susirinko pasveikinti gausių būrys giminių ir valdžios atstovų.

Diplomai buvo įteikti daugiau kaip 100 Policijos ir Socialinio darbo, 73 Teisės ir 178 Valstybinio valdymo fakultetų baigusiems – teisės ir viešo administravimo magistrams.

Pasveikinti absolventų atvyko Lietuvos Respublikos Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas, generalinis prokuroras Antanas Klimavičius, Seimo Žmogaus teisių komiteto pirmininkas Gediminas Dalinkevičius, Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto pirmininkas Rolandas Pavilionis, Konstitucinio Teismo teisėjas, Teisės universiteto tarybos pirmininkas Jonas Prapiestis, Lietuvos katalikų mokslo akademijos prezidentas, Teisės universiteto tarybos narys Jo Ekselencija vyskupas Jonas Boruta, linkėjimus raštu atsiuntė teisingumo ministras Gintautas Bartkus. Sveikinimo žodžius tarė LTU Teisės fakulteto dekanas dr. Juozas Žilys, Valstybinio valdymo fakulteto dekanas doc. Kęstutis Masiulis bei Universiteto rektorius prof. Alvydas Pumputis.

Lietuvos teisės universitetas gyvuoja jau dešimtmetį. Neilgas, tačiau labai prasmingas pabaigoje rašo rezoliuciją: „Visas čia paminėtas meiluzės reikia ne tik nustatyti (t.y. išaiškinti jų asmenybes. V.S.), bet apie jas bei jų gimines

tarpe. Šiais, vienuoliktaisiais mokslo metais į vieną vietą pretendavo 20-40 stojančiųjų.

Susikūrusi kaip Lietuvos Policijos akademija, ši aukštoji mokykla nuolat plėtė studijų programą, 1997 m. pakeitė pavadinimą į Lietuvos Teisės akademiją, o 2000 m. išaugo į Lietuvos teisės universitetą. Kasmet priimama apie 1,600 studentų, kurie teisės bei kitų mokslų pažinimą pradeda bakalauro arba taikomiosios studijose, vėliau gali tobulinti žinias magistrantūroje ir doktorantūroje. Šiuo metu pagrindinės studijų kryptys: teisė, viešasis administravimas, socialinis darbas ir psichologija. Studentai gali rinktis iš daugiau kaip 30 studijų programų: civilinės ir komercinės teisės, tarptautinės teisės, Europos Sąjungos politikos ir administravimo, informatikos teisės, teisės ir policijos veiklos ir kt. Kitais metais universitete pabaigos bendrųjų dalykų: filosofijos, ekonomikos, bus diegiama naujų studijų programų, tarp jų ir itin perspektyvi – žmogaus teisių apsauga.

Lietuvoje, statistikos duomenimis, 100,000 gyventojų tenka 60 teisininkų. Tuo tarpu Europos valstybėse, tokiame kaip gyventojų skaičiui vidutiniškai tenka apie 300 teisininkų. Todėl LTU ir pasirinko platesnį studijų modelį, atnaujinama ir praplėsama teisės studijas ir teisės mokslų, kad po 15-20 metų būtų pasiekta Europinis lygis. Tad LTU kasmet į doktorantūros studijas priima apie 30 žmonių, ir šiai dienai jau parengusi 20 mokslo daktarų.

Lietuvos teisės universitetas

KAS REMIA VDU STUDENTUS?

RIMANTAS VIEDRYNAITIS

Pastaraisiais metais Lietuvoje gyvenimo kokybė tikrai nepagerėjo, nors tautos išrinktieji ir tvirtina kitaip. Gyvenimas nepagerėjo ir studentams, o ypač tiems, kurių materialinė padėtis niekada nebuvo labai gera. Tad verta pasisiūreiti, kas universiteto studentus remia ne tik moraliai, bet ir materialiai.

Visų pirma noretųsi paminti pelno nesiekiančią organizaciją „Caritas“. Daugeliui VDU studentų žodis „caritas“ visų pirma siejamas su žodžiu „sriuba“, bet išties šis žodis turi bent tris reikšmes: lot. caritas, atis – 1) brangumas, brangis, brangė; 2) trūkumas, stygius; 3) meilė, pagarba, gailėstingoji meilė, gailėstingumas.

„Carito“ organizacija remia VDU studentus jau šešeri metai. Ir jau šešeri metai studentai mato tas pačias moteris, su žodžiu „sriuba“ ne daug kuo susijusias, kurios, negailėdamos nei jėgų, nei laiko stengiasi, kad gurgiantys studentų pilvai netrukdytų jiems mokytis. Šios gerosios moterys – tai Božena Vaitkevičiūtė ir Adelė Barzdukienė. Jos stengiasi, kad studentiška sriuba būtų kuo sotesnė, ir verda ją kaip namuose, neretai pačios pirkdamos turguje papildomus maisto produktus. Kaip sakė pačios „Carito“ moterys, jos yra labai patenkintos mūsų studentais, kurie ne tik mandagūs, bet ir labai geranoriški. Dabar „Carito“ valdyklėje maitinasi apie 160 studentų, tiesa, ne visi suspažia per labai trumpą partrauką tarp paskaitų pasiekti K. Donelicio gatvėje esančią valgyklėlę, nes kai kurie VDU pastatai, kuriuose vyksta paskaitos, yra gana toli nuo miesto centro. Į tai turėtų atkreipti VDU fakultetų vadovybė, nes kai kuriems studentams „Carito“ pietūs yra, jei ir ne vieninteliai, tai bent jau labai svarbus prasimainymo šaltinis.

Jau antri metai studentai gauna ne tik sriubos, bet ir antrųjų patiekalų. Už tai turėtų padėkoti visų pirma užsienio lietuvi, Aldonai Navickas, kuri kasmet skiria VDU studentų maitinimui

apie 5,000 litų. Nemažą paramą skyrė taip pat užsienyje gyvenusi, o prieš karą mūsų universitete studijavusi a.a. Aniceta Matulionienė. VDU „Carito“ valgyklą remia ne tik užsienio lietuviai, bet ir Lietuvoje gyvenantys žmonės. Tai buvusio VDU rektoriaus Seima – Stase ir Broniaus Vaskelių, be to, kaip minėjo B. Vaitkevičiūtė, pagalbos ranką nuolat joms ištisia „Lailės“ vedėja Laimutė Dirmeikiene, VDU ūkio tarnybos vyrai, kurių nereikia įkalbinti padėti, kai valgykloje sugenda koks nors prietaisas ir Universiteto vadovybė, radusi patalpas kukliai „Carito“ valgyklai bei kiti žmonės, nepanorę, kad jų pavardės būtų minimos.

Be „Carito“ pietų, VDU studentai kasmet gauna ir socialines pašalpas.

Kaip sake Studentų reikalų dekanato referentė A. Martinkienė, dabar užsienyje yra du fondai, t.y. Lietuvių fondas (koordinatore A. Razmienė) ir Lietuvos Našlaičių globos komitetas (koordinatore G. Liautaud), kurie šelpia našlaičius liksius ir neigalius Lietuvos studentus. Pernai lapkričio pabaigoje kaip tik iš Lietuvos Našlaičių globos komiteto lėšų skirta 40 pašalpų neigaliesiems ir našlaičiams. JAV Lietuvių Bendruomenė Floridoje (koordinatore S. Vaskelienė) skiria lėšas socialiai remtiniams studentams stipendijoms. Taip pat nemažai prisideda, gerindami studentų su negalia gyvenimo ir mokymosi sąlygas, Lietuvos Invalidų draugija (koordinatore V. Grinkevičienė). Lietuvių Kurčiųjų draugija skiria lėšas vertėjos darbu atlyginti. VDU rektoratas kasmet kompensuoja socialiai remtiniams studentams jų išlaidas, susijusias su mokesčiais už mokslą ir bendrabutį, taip pat skiria vienkartinės pašalpas. Socialines pašalpas bei stipendijas skiria ir privatus asmenys. Aplinkotrys fakultete du studentai gauna V. Cepinskio stipendijas. Ekonomikos ir vadybos fakultete vienas studentas gauna Lietuvos Banko stipendiją.

Universitas Vytauti Magni, Nr. 10

yra sudaręs bendradarbiavimo sutartis su daugiau nei 45 užsienio universitetais, dalyvauja daugelyje tarptautinių programų, tokiose kaip „Tempus Phare“, „Socrates Erasmus“, „Leonardo Da Vinci“. Kasmet daugiau nei 170 studentų ir dėstytojų vyksta į stažuotes ir mokslo konferencijas. Vykdomi abipusiai studentų mainai. Apie 80 LTU studentų mokosi užsienio šalyse: Sorbonos, Lundo, Utrechto, Vroclavo, Limeriko universitetuose. Į Lietuvą studijuoti teisės atvyksta Lenkijos, Olandijos, Švedijos, Vokietijos, Prancūzijos studentai. Ne-

mažas pasiekimas – trečius metus veikiantis Teisės universiteto dėstytojų iniciatyva įkurta Nusikaltimų aukų remimo asociacija, padedanti pasiekti teisingumą nusikaltimų aukoms bei ketvirtus metus veikiantis Teisės padėties centras, suteikiantis nemokamą pagalbą specialiai remtiniams asmenims.

Dauguma iškilnėse dalyvavusių svečių magistrams linkėjo sėkmingo išsilavinimo. Prie šių linkėjimų prisidėjome ir mes.

Teisės magistrė asist. Nendri Ragalevičiūtė-Černiauskienė

SKELBIMAI

ELEKTROS ĮVEDIMAI – PATAISYMAI
Turiu Čikagos miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukse S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(773) 581-8654

Kalame visų rūšių „sidings“, „soffits“, įdedame
lietvamzdžius (gutters) ir dengiame stogus. **Skambinti Romui tel. 630-774-1025.**

Window Washers Needed!
40,000 per year. We need 100 crews. No exp. necessary. Will train. Must have valid driver's license and transportation. Must be fluent in English.
L.A. McMahon Window Washing.
Tel. 800-820-6155.

Dėl ligos ir senatvės negalinčius gyventi savarankiškai, kviečiu į savo namus gyventi prie šeimos.
Labai geras maistas, atskiras kambarys ir nepriklausoma priežiūra 24 val. per parą. Kaina žema. **Skambinti Apolonijai, tel. 708-387-2067.**

38 metų moteris ieško darbo su pagyvenusiais žmonėmis arba ligoniais.
Gali keisti savaitgaliais.
Tel. 708-396-8868, Kristina.

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
OFFICE: (773) 228-8761
HOME: (708) 425-7160
MOBIL.: (773) 590-8285

RIMAS L. STANKUS

- Greitas ir sąžiningas pataravimas
- Nuosavybių įkainavimas veltui
- Perkame ir parduodame namus
- Pensininkams nuolaida

Century 21

New Vision
Bus.: 708-361-0800
Voice Mail: 773-854-7820
Fax: 708-361-9618

DANUTĖ MAYER

Jei norite parduoti ar pirkti namus mieste ar priemiestyje, kreipkitės į **DANUTĖ MAYER**. Profesionaliai ir sąžiningai patarnauja nuo 1986 m. Nuosavybių įkainavimas veltui.

Reikalingi dažytojai su patyrimu Amerikoje.

Privalo turėti automobilį. Darbas šiaurės-vakaru rajonuose.
Tel. 847-808-9109
vakare nuo 8 - 10 val.
Susikabinsite angliškai, rusiškai.

Lietuvė moteris ieško darbo su gyvenimu. Gali slaugyti senokus arba ligonius.

Skambinti tel. 815-254-6526. Kvieti Birutę.

„ŽIBURĖLIO“ Montessori mokyklėlės ATVIRŲ DURŲ DIENA
ir
REGISTRACIJA ŠEIMOS RYTAS VAIKŲ MENO PARODA
Pranešame, kad sekmadienį, gegužės 6 d. nuo 10 iki 12:30 v.r. vyks
„ŽIBURĖLIO“ Montessori mokyklėlės ATVIRŲ DURŲ DIENA ir NAUJŲ MOKINIŲ REGISTRACIJA
2001-2002 mokslo metams.
(„Žiburėlio“ klasėje, Pasaulio Lietuvių centre)
ŠEIMOS RYTAS
(didžiojoje salėje, priešais „Žiburėlio“ klasę)
Vaikai galės dalyvauti įvairiose Montessoriškai paruoštuose užsiemimuose.
MENO PARODA
(Pasaulio Lietuvių centro meno galerijoje, apačioje)
Pasigrožėkite „Žiburėlio“ vaikų menu.
Jei turite klausimų, skambinkite į „Žiburėlio“ mokyklėlę: 630-257-8891.

IMMIGRANT LAW CENTER
Raymond J. Sanders & Associates
2809 W. Devon Ave., Chicago, IL 60659
Phone 773- 761-0090 Fax 773-761-4842

- Profesionalių ir studentų vizos
- Santuoka su JAV piliečiais, sužadėtinio vizos
- Daugkartinės vizos pratešimas
- Žalios kortelės ir natūralizacija

Savarankiška imigracija į Kanadą

- Garantuojame 100% prašymų pasisekimą
- Nemokama medicininė priežiūra ir mokslas Kanadoje
- Lengvas giminių susijungimas
- Kanados pilietybė per 3 metus

- Skyrybos
- Kriminalinės bylos
- Nekilnojamas turtas

Amerikietis advokatas R. J. Sanders padeda visiems, kurie norėtų gyventi JAV ar Kanadoje
IMMIGRANT LAW CENTER gali įvertinti jūsų užsienio dokumentus, prilyginti jūsų lietuviškus atestatus bakalauro, magistro ar daktaro laipsniams JAV

TARP MŪSŲ KALBANT

DAR KARTĄ APIE „KALBĖSIME KOL GYVI“

Žurnalistas Antanas Šimkūnas, paveldėjęs savo tėvo įprotį kasdien užrašyti savo išpuodintus ir įvykius, 2001 m. kovo mėn. Vilniuje išleido knygą „kalbėsime, kol gyvi“. Šioje knygoje yra aprašyta 1988-1993 m. Lietuvos žiniasklaidos, ypač radijo ir televizijos atliktas vaidmuo. Ankstyvesniais metais, kuomet Lietuvos radijas buvo užgostas komunistine programa, kai kurie nepaisydami draudimo ir gresiančių represijų, klausydavosi užsienio radijo laidų.

Knygos „kalbėsime, kol gyvi“ autorius, jo sudarytoje ir 1997 m. išleistoje knygoje „Daujėnai“ rašo: „1950 m. liepos 3 d. Parsivežiau iš Pasvalio mažutį detektorinį radijo aparatą su ausinėmis. Su broliu iškelėme aukštą anteną, kad iš toli girdėtume. Dabar kas vakarą gaudau 'Amerikos balsą', kitas radijo stotis“.

Toliau toje pačioje knygoje rašoma: „Šiandien nusipirkau dvilėmpį radijo aparatą. Gal geriau negu per detektorinį galešiu girdėti užsienio radijo stotis. Sumokėjau 200 rublių. Geresnis kainuoja 900 rublių. Tokį nusipirkau tuomet, kai pasak 'Amerikos balso', į okupuotus kraštus grįš laisvė ir tiesa“.

Pagaliau, 1989 m. vasario 9 d., Antanas Šimkūnas parašė: „Pietaudami namuose su motine, per Lietuvos radijo I programą išgirstame V. Kudirkos 'Tautiški giesmės'. Po ilgų dešimtmečių per Lietuvos radiją vėl skamba žodžiai, už kuriuos žmonės ejo mirti. Motutė apsišveikė, prisiminusi sūnų Antaną Vaišnorą, kurio gyvenimas buvo sugriautas už trispalvės iškėlimą Palangoje“.

Skaitant knygas, aiškiai jaučiamas JAV radijo ir JAV gyvenančių lietuvių įtaka ir jų atliktas vaidmuo. Štai 1989 m. vasario 7 dienos įrašas: „Šiandien 'Amerikos balsas' pradeda transliuoti istoriko Sauliaus Suziedelio pokalbį ciklą 'Tariama ir tikroji nepriklausomybė'“.

Kiek vėliau, 1989 m. vasario 9 d. buvo pranešta, kad rašytojas K. Saja, ką tik grįžęs iš JAV, parvežė gerą žinią — į Lietuvą rengiasi atvykti B. Brazdionis, K. Bradūnas, J. Jurašas, kiti iškiliūs išeiviai. Pokalbis su K. Saja buvo transliuotas per radiją.

1990 m. kovo 19 d. „Laisvosios Europos“ radijas pasakoja apie užsienio lietuvių paramą Lietuvos nepriklausomybei. Daugelyje bendruomenių rengiami susitikimai, aukojamos šv. Mišios už Lietuvą, rengiamos demonstracijos prie

Sovietų Sąjungos ambasadų. 1990 m. kovo 25 d. „Amerikos balsas“ transliuoja R. Sakadolskio pokalbį su Lietuvos atstovu Vašingtone ir prie Šventojo Sosto S. Lozoraitiu. „Jis vakar, Lietuvos AT nutarimu, gavo ypatingus įgaliojimus tuo atveju, jeigu dėl smurto veiksmų AT nebegalėtų veikti...“

1990 m. balandžio 4 d. „Amerikos balsas“ praneša, kad šį rytą Vašingtone, prie Baltųjų rūmų, vyko masinės lietuvių demonstracijos, reikalavusios, kad prezidento George Bush vyriausybė remtų Lietuvos nepriklausomybę ir pripažintų jos vyriausybę.

Balandžio 23 d., Amerikos balsas praneša, kad Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkas V. Bieliauskas kreipėsi į 19 kraštų veikiantias lietuvių bendruomenes, prašydamas skubiai telkti lėšas pagalbai Lietuvai. Taip pat buvo pranešta, kad Amerikos lietuvių, latvių, estų ir baltų rūmų pradėjo siųsti skėčius. Tai simboliškas protestas prieš George Bush politiką Lietuvos atžvilgiu.

1990 m. gegužės 27 d. „Amerikos balsas“ praneša, kad Baltiesiems rūmams gegužės 29 d. bus įteiktos petičijos su daugiau kaip 100,000 parašų, prašančių pripažinti nepriklausomą Lietuvos respubliką ir užmegzti su ja diplomatinius ryšius...“

1999 m. birželio 2 d. „Amerikos balsas“ praneša, kad „M. Gorbaciovui viešint Vašingtone, čia beveik kasdien vyksta manifestacijos Lietuvos nepriklausomybei remti. Vakar prie Kapitoliaus susirinko daugiau kaip tūkstantis demonstrantų iš visų Amerikos pakraščiu. Su lietuvių solidarizavosi ir daugelis kitatautių. Kalbas sakė Amerikos Lietuvių Bendruomenės valdybos pirmininkas dr. A. Razma, VLIKo narys K. Bobelis, taip pat amerikiečiai politikai. Tarp manifestantų sutiktas kunigas S. Tamkevičius 'Amerikos balso' korespondentui sakė — 'Aš jaučiuosi beveik kaip sapne. Visa tai, ką matau, labai mane jaudina. Džiaugiuosi, kad tautiečiai Amerikoje taip nuosirdžiai remia Lietuvos nepriklausomybę. Dieve laimink, kad šitas tautiečių ryšys su Lietuva visada toks būtų ir dar stiprėtų“.

1990 m. lapkričio 25 d. „Amerikos balsas“ informuoja apie Clevelande posėdžiavusį VLIKo metinį seimą, kuriame dalyvavo 39 atstovai iš 14 politinių partijų. VLIKo pirmininkas dr. K. Bobelis informavo apie kelionę į Lietuvą, kalbas pasakė ir Lietuvos AT deputatą N. Ambrazaitį, E. Klumbys, V. Pavilonis“.

1991 m. sausio 1 d. „Laisvosios Europos“ radijas transliavo pokalbį prie apvalaus stalo apie praėjusių metų Lietuvos politiką. Pokalbyje dalyvavo Lietuvos atstovas JAV ir Vatikane S. Lozoraitis, Oklahoma universiteto profesorius, politikos mokslų daktaras V. Vardys ir radijo apžvalgininkai M. Drunga ir K. Grinius. Visi pašnekovai pabrėžė, jog 1990 metai yra tikrai istoriniai, mūsų nepriklausomybės atkūrimo metai.

Knygos pabaigoje taip parašyta: „Nesunku įsivaizduoti, ką prarastų visuomenė, jeigu ji netektų savo transliuotojų. Bet taip neatsitiks, nes to nenori visuomenė. To nenori savo krašto kultūrai, dvasinėms vertybėms pasižvelgti Radijo ir televizijos darbuotojai. Jie, kaip ir tą lemtingą Sausio 13-osios naktį, drauge su nepalūžusia Radijo diktore Bernadeta Lukošyte sako: „Kalbėsime, kol būsime gyvi“.

Petras Petrutis

Čikagoje besilankant LR Seimo nariui, buvusiam Lietuvos ministrui pirm. Andriui Kubiliui, su juo suruošta oficiali ir neoficiali susitikimų. Iš kairės: LR garbės konsulas Palm Beach, FL, Stanley Balzekas, Jr., LR garbės konsulas Čikagoje Vaclovas Kleiza, Rasa Kubilienė, Andrius Kubilius, LR vicekonsule Čikagoje Renata Darulienė, LR gen. konsulas Čikagoje Giedrius Apuokas, konsulato Čikagoje administracijos atašė Ramūnas Astrauskas, arch. Albertas Kerelis, konsule ekonomikai Lina Skerstonaitė.

LAIŠKAI IR NUOMONĖS

„KAI AŠ BUVAU Į KLAIPĖDĄ“

Nepriklausomaj Lietuvos prieš karą mes nuolaidžiai šypsodavomės, kai, klaidėdiesiems, nelankė lietuviškų mokyklų ir neragavę mūsų linksmų mokslo, daug ką pažodžiui versdavo iš jiems geriau žinomos vokiečių kalbos. Atleisdavome jiems, kai jie sakydavo „kai aš buvau į Klaipėdą“, tyliai džiaugdamiesi, kad nebesako „į Memel“.

„Draugo“ laišku skyrė, o retkartiais ir vedamuosiuose, pakartotinai piktinamasi Lietuvos spaudoje vartojama iškreipta nelietuviškų tikrinių daiktavardžių rašyba. Užkliūna ir Ohajus, ir Worcesteris, ir Bušas, ir Techsasas, ir Klyvelendas ir daug kitų. Yra net balsų, reikalaujančių visus svetimus vardus rašyti ne tik originalo rašyba, bet ir be lietuviškų galūnių. Bet kaip gi be galūnių mes susikalbėsime? Pvz., kur nors paskaite, kad

vo apie kelionę į Lietuvą, kalbas pasakė ir Lietuvos AT deputatą N. Ambrazaitį, E. Klumbys, V. Pavilonis“.

1991 m. sausio 1 d. „Laisvosios Europos“ radijas transliavo pokalbį prie apvalaus stalo apie praėjusių metų Lietuvos politiką. Pokalbyje dalyvavo Lietuvos atstovas JAV ir Vatikane S. Lozoraitis, Oklahoma universiteto profesorius, politikos mokslų daktaras V. Vardys ir radijo apžvalgininkai M. Drunga ir K. Grinius. Visi pašnekovai pabrėžė, jog 1990 metai yra tikrai istoriniai, mūsų nepriklausomybės atkūrimo metai.

Knygoje „kalbėsime, kol gyvi“ rašoma: „1992 m. sausio 27 d. Lietuvos radijas pradeda retransliuoti 'Amerikos balsą', kurio laidas dar taip neseniai klausydavome slapta. Kaip keičiasi laiko ir atstumo sąvokos, vykstant pasaulyje didžiulėms permainingoms“.

Knygos pabaigoje taip parašyta: „Nesunku įsivaizduoti, ką prarastų visuomenė, jeigu ji netektų savo transliuotojų. Bet taip neatsitiks, nes to nenori visuomenė. To nenori savo krašto kultūrai, dvasinėms vertybėms pasižvelgti Radijo ir televizijos darbuotojai. Jie, kaip ir tą lemtingą Sausio 13-osios naktį, drauge su nepalūžusia Radijo diktore Bernadeta Lukošyte sako: „Kalbėsime, kol būsime gyvi“.

Petras Petrutis

„Marquette Park žmonės jaučiasi nesaugūs“, jau nežinojome, ar čia kalbama apie tos vietovės — „Marquette Parko“ gyventojus, ar tik apie tuos, kurie iš kitur tik pravažiuodami tame „Parke“ taip jaučiasi. Mes didžiulį savo kaitą, viena seniausių Europoje. Viena jos savybių yra daiktavardžių kaita galūnėmis. Daugelis modernių Vakarų Europos kalbų to neturi, ir reikalingos visokių priedėlių pagalbos.

Ar tik ne be reikalo mes atgailaudami musamės į krūtinę, lygindami save su kitomis „kultūringomis“ tautomis, kurios visus vietovardžius, visas pavardes rašo „teisingsiai“. Nejaugi? Anglai nesipiktina, kad italai jų sostinę vadina „Londra“. Lenkai vokiečių muges miestą Leipzig vadina „Lipsk“. New York'e eina laikraštis ispanų kalba vardu „La Prensa di Nueva York“. Gero vokiško alaus atsigerti italai rudenį vyksta į Bavarijos sostinę „Monaco“ (taip, Monaco, ne Muenchen ar Munich). Amerikiečių lėktuvų linijos skelbia skrydžius „Brunswick“, „Cologne“, „Nuremberg“, „Munich“, ne Braunschweig, Koeln, Nuernberg ar Muenchen. Pastarieji 3 miestai originalu rašomi su dviem taškeliais virš raidžių „o“ ir „u“. (Kai tų raidžių spaustuvė neturi, jų tarpe berods ir „Draugas“, vokiečių rašybos taisyklės leidžia tai pakeisti, įspaudžiant į tarpą raidę „e“). O danai gal tik patys savo sostinę rašo Kobenhavn, su įstrija perbraukta raide „o“, kurios didžiulė spaustuvė neturi. Tokių lotyniškų raidinių rašmenų papildymų, įskaitant ir lietuviškas nosines bei stogelius, vien Europos kalbų tarpe yra apie 50.

O ką daryti su vardais, kurių originalo kalba vartoja ne lotynišką raidyną? Ar reiktų Rusijos sostinės vardą rašyti „Mockva“, taip, kaip rašo patys rusai? O gal sekti prancūzų „Moscou“, gal anglų „Moscow“, gal vokiečių „Moskau“ ar italų „Mosca“? Yra žmonių, kurie dėl įvairios fonetinės rašybos nežino ar Pekin, Peking, Peiping, Beijing yra vienas ir tas pats, ar keturi skirtingi Kinijos miestai... Ach, kokie mes protingi — mes angliškai mokame! Pernai „Drauge“ skaitėme, kad Vilniuje ruošiamas „antras Nurembergas“. Kodėl ne

Nuernberg, arba Niurnbergas? (Ir kodėl antras Nuernber, o ne pirmas Vilnius?) Atrodo, kad per dešimtmečius čia Amerikoje mes jau spėjome apsiprasti prie tokio miesto vardo varianto, ir tai mūsų jau nebeįtikina. Bet taip pat nepiktina mūsų ir jau seniai įprasti „Paryžius“, „Berlynas“ ar „Ryga“ (pastarieji vardai vietinė kalba rašomi su trumpa „i“). O Lietuvoje per tą patį laiką visos pasaulio žinios atėdavo per Maskvos koštuvą, kur visi vardai pirma būdavo pateikiami fonetiškai perrašyta kirilica, o po to dar sykį paradižiui išversti į lietuvių kalbą. Ir todėl mes negalime jų klaidinti. Būkime pakantūs. Arba rašykime viską be išimties tik originalo rašyba — Warszawa, Moskva, Bruxelles, Lisboa, Paris be jokių lietuviškų galūnių. Ir nebesipiktinkime, kai kur nors išgirsime lietuviškai pasakojant — „Kai aš buvau į Chicago, ten gavau knygą dėl Johnny“.

Viktoras Girdzius
Brooklyn, NY

KAI SAVIEMS NEBE SAVAS, O SVETIMIEMS ESI NIEKAS

Pastaraisiais metais, kaip statistika rodo, kasmet mažėja Lietuvoje gyventojų. Mažai randame spaudoje ar kituose informacijos šaltiniuose susirūpinimo, kaip padidinti ar bent išlaikyti tokį pat tautiečių skaičių, kad neiškiltų tautos išnykimui pavojus. Mažėja gimstamumas. Man esant Lietuvoje, išliko išgirsti žinomo skulptoriaus Kazimiero Kisieliaus žodžiai: „Viską reikia daryti, kad neišnyktų tauta. Stebėkite kaip mažėja gimstamumas“. Jis kaip daugumą galimų reiškinių, kuriuos reikia taisyti, paminėjo net ir tai, kad nereikėtų smerkti ir mergaičių gimdymų. Daugėja tėvynę paliekančių tautiečių. Jei palieka savo tėvynę — tai yra ir priežastys.

Šiuo metu mažokai kreipiamas dėmesys valstybingumo ir pilietiškumo problemoms, kurios ne visuomet sprendžiamos teigiamai. Tautos išlikimas glaudžiai siejasi su pilietiškumu, kuriuo ypač mažai rūpinasi mūsų tautos išrinktieji. Kas rūpinasi tautos išlikimu? Vienas tautos išsaugojimo būdų būtų gimusiųs Lietuvoje ar bent pragyvenusiems joje 10-15 metų, mokantiems lietuvių kalbą, jos istoriją, o ir vaikams, kurių tėvai

DRAUGAS, 2001 m. balandžio 20 d., penktadienis

7

lietuviai, suteikti Lietuvos pilietybę, nesvarbu, ar tai pirma, ar antra būs. Ne vieną kartą skaitėme spaudoje Broniaus Nainio susirūpinimą tautos ateitimi. Džiugina pastarojo meto malonūs ir guodžiantys pasisakymai spaudoje bei televizijoje. Pagrindinių organizacijų aktyvo atstovai mus nustebino geranoriškumu teigiamai išsprendę antros pilietybės gavimą, neprarandant gimtosios. Prezidentas V. Adamkus, tvirtai pritardamas šiam daugumos čia atvykusių troškimui, pasisakė ginant Lietuvos pilietybės išlaikymo pozicijas. Tačiau kas gi gali prieštarauti mūsų tautos išlikimui?

Diskusijos Amerikos lietuvių televizijoje, o ir gauti atsakymai iš kai kurių Seimo narių, leidžia suabejoti kai kurių pareigūnų nenoru, abejingumu teigiamam problemoms sprendimui. Malonu buvo girdėti R. Narušienės teigiamą pasiūlymą tai išsprendi istatymais. Teigiamai nutiekia „Draugo“ vyriausios redaktorės Danutės Bindorienės dažni pasisakymai dienraščio šia tema.

Tačiau nustebino generalinio konsulo G. Apuoko pozicija — ar jis su tais, ar jis prieš tuos, kurie sergama už tautos išlikimą ir tautiečių nepradimą? Daugumos čia atvykusių visos mintys ir širdys Lietuvoje, į kurią dauguma žada grįžti. Prisiminkime, jog dvigubą pilietybę gali turėti asmenys, niekada net ir neišvykę Lietuvos bei jų vaikai. Koks bausis kontrastas, kada šalia tų vaikaičių stovi žmogus, gimęs ir pragyvenęs Lietuvoje 10-30 metų, jį mylintis, ja besidomintis ir tvirtai pasisąžinęs užsidirbs grįžti, tačiau jau atmetamas, kaip ne savas. Tai nulėmė mūsų 141 išrinktojo sprendimas. Laimingi mirtingieji, kurių kauklai grįžta į tėvynę, tačiau tegu būna laimingi ir gyvieji, kurių grįžimas ir tautos išlikimas priklauso tik nuo 141 pilietio. Įstatymai ir poįstatyminiai aktai jų rankose.

Lietuvos valdžia nori apsidrausti dėl kai kurių įstatymų netobulumo, kurie vienu ar kitu būdu pakenktų Lietuvai. Bet juk ta pati valdžia kuria įstatymus ir poįstatyminius aktus, kuriais galima numatyti visas išimtis! Esu Lietuvos dukra, gyvenusi jos žemėje. Tvirtai tikiu,

kad tauta manęs neatstums. Manau, kad ir mūsų išrinkti Seimo nariai to nepadarys.

Dr. Marija Sereikienė
Lietuva

DVIGUBA PILIETYBĖ

Balandžio 14 d., šeštadienio, „Draugo“ laidos pirmame puslapyje išspausdinta žinutė apie dvigubos pilietybės įstatymą. Rašoma, kad iki balandžio 1 dienos JAV-se buvo surinkta 1,269 Lietuvos piliečių parašų. Parašai buvo pristatyti Seimo rūmuose JAV trečiosios bangos atstovės, „Draugo“ redaktorės Daivos Guzytės-Švabienės.

Norėjau pažymėti, kad iš tų parašų 822 surinkti tik vieno asmens pastangomis. Tai J. J. Rupeikienė, „Transpak“ siuntinių siuntimo agentūros Čikagoje darbuotoja, kuri atkakliai kiekvieno kliento, atsilankiusio į šią įstaigą, paklausdavo: „Ar jau pasirašėte petičiją dėl dvigubos pilietybės?“ Jei reikėjo, tai dar ir paaiškindavo. Be abejo, jei tokių darbų parašų rinkėjų būtų buvę daugiau, tai ir parašų skaičius būtų keliskart didesnis.

Romas Pukštyš
Chicago, IL

„STIKLO KAROLIUKŲ“ GALERIJA

Užupio meno ir kultūros centre atidaryta nauja dailės galerija „Stiklo karoliukai“ ir pirmoji jos paroda.

Kaip sakė naujosios galerijos direktorė Virginija Kalinauskienė dailininkų ir meno gerbėjų pagėmėme Užupyje iki šiol tebuvo dvi galerijos — nedidukė juvelyrų bei Užupio respublikos altariatyvaus meno centro galerija, tačiau jose nebuvo rengiamos nuolatinės ekspozicijos.

Vakarais galerijoje numatoma rengti muzikos ir literatūros vakarus; išskilmingesnius parodų atidarymus.

Įkurtuvų parodoje dalyvauja devyni Vilniaus ir Kaukų dailininkai, tarp jų — Arūnas Žilys, Vega Vaičiūnaitė, Marius Abromavičius, kaudietė Virginija Uzdavinienė ir kiti. Nors daugelis pirmosios parodos autorių gyvena Užupyje, ateityje galerija žada būti atvira ne tik užupiečiams dailininkams, bet kvieisti kūrėjus iš visos Lietuvos. (Elta)

A. + A.

BENEDIKT PLUSKEVIČIUS

Mirė 2001 m. balandžio 16 d., sulaukęs 82 metų. Gyveno St. Petersburg, FL. Į Floridą atvyko 1979 m. iš Philadelphia, PA.

Gimė Lietuvoje. Nuliūdę liko: brolis, dvi seserys ir kiti giminės, gyvenantys Lietuvoje. A. A. Benedikt buvo staklių gamyklos darbuotojas. Velionis priklausė St. Petersburg, FL, Lietuvių klubui, buvo katalikas.

Nuliūdę artimieji.

Laidotuvių direkt. Blount Curry Roel Funeral Home & Cemeteries. Tel. 727-527-1196.

Žymiam pedagogui, buvusiam Švietimo tarybos pirmininkui, „Tėvynės žvaigždutės“ ilgamečiui redaktoriui, Dariaus ir Girėno liuanistinės mokyklos direktoriui ir knygų autoriui

A. + A.

JUOZUI PLAČUI

mirus, žmoną MARIJĄ, sūnų GINTARĄ, dukrą LAIMĄ ir visus šeimos narius bei artimuosius nuosirdžiai užjaučiame. Kartu su jumis liūdi visa JAV liuanistinių mokyklų šeima.

JAV LB Švietimo taryba

U. Astrienės menas.

Namams Paskolos, Apdraustos Sąskaitos

MUTUAL FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608
(773) 847-7747

Stephen M. Oksas, President

Patarnaujam Čikagos ir Apvlinkių Lietuviams Daugiau Kaip 95 Metus.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Autobusas i Verdi „Requiem“ antradienį, balandžio 24 d. iš PLC, Lemonte, išvyks punktualiai 6 v.v. Bilietai i koncertą vykstantiems bus paimti autobuse. LB Lemonto apylinkės Socialinis skyrius prašo vyksiančius nesiveluoti.

Lietuvos Respublikos ambasadorius Vygaudas Ušakas atvyksta i Čikagą ateinantį savaitgalį tartis NATO plėtimo klausimu. Penktadienį, balandžio 27 d., Čikagos miesto centre jis dalyvaus iškilminguose pietuose, kuriuos rengia Lietuvos konsultas Čikagoje ir Amerikos lietuvių taryba.

Čikagos lietuvių visuomenė kviečiama dalyvauti iškilminguose pietuose Čikagos miesto centre, kur bus pagerbtas naujai paskirtas Lietuvos Respublikos ambasadorius Vygaudas Ušakas. Pietų metu jis kalbės Lietuvos stojimo i NATO klausimu. Pietūs vyks Chicago Athletic Association patalpose, 12 S. Michigan Avenue, Čikagoje, penktadienį, balandžio 27 d. Pabėdavimas su ambasadoriumi – 11:30 val. rytą, o pietūs – nuo 12:00 val. Vietas užsisakyti paskambinus i ALTO būstinę tel.: 773-735-6677, fax.: 773-735-3946, E-paštas ALTCenter@aol.com. Visus maloniai kviečia Lietuvos konsultas Čikagoje ir Amerikos lietuvių taryba.

Bilietus i operą „Meilės eliksyras“ dar bus galima įsigyti šį sekmadienį, balandžio 22 d., Lemonte, Palaimintojo J. Matulajaus bažnyčios priegalyje, prieš ir po 9 val. ir 11 val. Mišių. Kviečiame pasinaudoti šia proga ir apsirūpinti bilietais, kad prieš spektaklį nereikėtų ilgai stovinėti eilėje prie kasos langelių. Lemonte galėsite nesukubdami pasirinkti geresnius bilietus i spektaklį, o taip pat ir i pooperinį solistų ir Operos choro koncertą, kuris vyks sekmadienį, gegužės 6 d., Jaunimo centre.

Jaunų šeimų dėmesui! Trys įdomūs įvykiai Pasaulio Lietuvių centre sekmadienį, gegužės 6 d., nuo 10 v.r. iki 12:30 v.p.p.: „Žiburėlio“ Montessori mokyklėlės atvirų durų diena ir registracija („Žiburėlio“ klasėje), Šeimos rytas (Didžiojoje saleje) ir „Žiburėlio“ vaikų meno paroda (Meno galerijoje).

Informacija teikiama „Žiburėlyje“ 630-257-8891.

Vytauto Didžiojo šaulių rinktinės namuose pirmoji pavasario gegužinė vyks š. m. balandžio 22 d., sekmadienį, 12 val. Pietūs – nuo 12 iki 3 val.p.p. Įėjimo dovana – laimės šulinys ir kitos įvairybės, grojant Kosto Ramanausko orkestrui. Visi laukiami.

Korp! „Gaja“ susirinkimas įvyks balandžio 22 d., sekmadienį (per Atvelykį), 10:30 val. r., Ateitininkų namuose, Lemonte. Bus aktuali paskaita apie gyvulių ligas: kiek jos pavojingos žmogui. Paskaitininkas – jaunas veterinarijos gydytojas dr. Vincas Staniškis. Kviečiami nariai su šeimomis ir draugais.

ALTO Čikagos skyriaus Darbo konferencija, turėjusi įvykti balandžio 21 d., atšaukiama. Nauja konferencijos data bus pranešta vėliau.

Jau tik apytikriai dvi savaitės beliko iki Donizetti operos „Meilės eliksyras“ premjeros, kuri vyks Morton gimnazijos auditorijoje, 2423 South Austin Blvd., Cicero, sekmadienį, balandžio 29 d., 3 val. popiet. Šiomis dienomis i Čikagą atvyko svečiai solistai iš Lietuvos, o Čikagos lietuvių operos choras intensyviai repetuoja, maestro Alvydo Vasaicio priežiūroje. „Meilės eliksyrą“ režisuoja, lietuvių publikai jau gerai pažįstamas, režisierius Eligijus Domarkas. Jeigu dar neprisiruošėte apsirūpinti bilietais, būtų pats laikas tai padaryti: kasdien darbo valandomis „Seklyčioje“, o sekmadieniais i Pasaulio lietuvių centre, Lemonte.

Šv. Kazimiero kongregacijos seserys maloniai visus kviečia dalyvauti šv. Mišiose ir pasimelsti, kad kongregacijos išteigėja Motina Marija Kaupaitė būtų paskelbta palaimintąja. Mišios bus aukojamos šį šeštadienį, balandžio 21 d., 9:30 val. r., seselių motiniškojo namo koplyčioje, 2601 W. Marquette Rd., Chicago. Mišias aukos neseniai Čikagos arkidiecezijoje konsekratuotą vyskupą J. Listeckį. Š. m. balandžio 17 d. suėjo 61 metai nuo Motinos Marijos Kaupaitės mirties, todėl balandžio 21 d. Mišiose bus ji ypatingu būdu prisiminama.

JAV LB Krašto valdybos vicepirmininkas organizaciniams reikalams, dr. Romualdas Kriaučiūnas vadovaus svarstyboms apie LB veiklos problemas ir tų problemų sprendimą. Svarstybos yra dalis JAV LB Krašto valdybos rajoninio suvažiavimo darbotvarkės. Suvažiavimas vyks Lemonte, PL centre, balandžio 28-29 d.

Visi užsienio lietuvių tautiniai ansambliai, chorai ir tautinių šokių grupės kviečiami dalyvauti III Pasaulio lietuvių dainų šventėje 2002 m. liepos 4-7 d. Vilniuje. Informacija teikiama muz. Darius Polikaitis, 7318 Ticonderoga Rd., Downers Grove, IL 60516 USA; tel. 630-241-0074; faksas 630-241-0075; e-paštas: ldpolikaitis@att.net

„OPERUODAMAS ŠIRDI IMPROVIZUOJU, KAIP DŽIAZE“

Ne taip seniai profesorius Jurgis Brėdikis visa Lietuva žinojo, kaip vieną geriausių šalyje širdies ligų specialistų. Akademikas J. Brėdikis taip pat yra širdies persodinimo operacijų vienas pradininkų. Prieš šv. Velykas J. Brėdikis lankėsi Čikagoje, kur ne tik susitiko šventes su savo artimaisiais, bet ir pristatė savo naują knygą – „Gyvenimas klinikoje“.

1929 m. Prahoje gimęs, Jurgis Brėdikis yra Lietuvos Mokslų akademijos, Rusijos Medicinos mokslų akademijos bei Europos Meno ir mokslo akademijos narys. Baigęs tuometinį Kauno medicinos institutą, vėliau jame dirbo gydytoju, pedagogu ir mokslininku. Jo iniciatyva įkurtas Kauno širdies chirurgijos centras, kelios mokslinės laboratorijos. Prieš septynerius metus buvo Lietuvos Sveikatos apsaugos ministras, ambasadoriumi Čekijoje, Vengrijoje ir Turkijoje. Dabar akademikas vėl Lietuvos Mokslų akademijos labdaros ir paramos fondo „Mokslas ir visuomenė“ valdybos pirmininkas.

Pats autorius pasakoja, jog norėjęs būti rašytoju, bet vienas profesorius jį atkalbėjęs: „Kaip tu gali rašyti, gyvenimo nematęs?“ Taip ir tapo Jurgis medicinu, ir to nesigaili: „Mano mokslo kelyje buvo „arkliukas“, ant kurio išėjau i plačius mokslo laukus. Tai – medicinos technika. Tačiau pas mane mokslas visada ejo kartu su praktika. Nenorėjau būti tik „amatininku“. Save patenkinau širdies ritmo sutrikimo srityje. Čia negali visko iš karto suplanuoti, kaip ir džiaze, tenka improvizuoti“.

Knygos prologe rašoma: „Nelengvas, pilnas nežinomybės, klūčių, o kartais – intrigu ir pavyko mokslininko novatoriškas kelias. Gydytojas Jurgis Brėdikis ejo tuo keliu, ieškodamas ir atradamas, stengdamasis padėti ligoniams, kuriems iki tol medicina buvo bėgėję pagelbėti. Fanatiško darbo, didelio entuziazmo ir atsidavimo dėka sukūrė savą, lietuvišką mokslo mokyklą. Jo pasiekimai pripažinti pasaulio medicinos moksle, jais garsintas Lietuvos vardas“. Pats knygos autorius sako, kad knygoje norėjo prisiminti savo gyvenimą ir darbą klinikose, ligoninėse. Ir ypač dramatiškomis sąlygomis, „kuomet nebuvo metodų, patys kažką kūrėm, darėm. Norėjau parodyti jaunimui, kad ir jie privalo siekti, kad ir kokios bebūtų aplinkybės“.

Profesorius prisimena, kad ji visuomet domino tie, kurie atsidurdavo ties mirties riba – reanimacijoje: „Kuomet dar nebuvo išrastas širdies masažas, visuomet chalato kišenėje turėdavome dėžutę su steriliu skalpeliu. Jei ligonį staiga išstikdavo klinikinė mirtis ir jis nukrisdavo, čia pat ant grindų

jam prapjaudavome krūtinę ir, paėmę i ranką širdį, atlikdavome išorinį širdies masažą. Aišku, pripildavome antibiotikų... Taip esam daugeliui padėję“. J. Brėdikio metodas – širdies elektros stimuliavimas – tais laikais buvo labai efektingas. Jo sukurtas širdies elektros stimuliavimo aparatas išgelbėjo nemažai gyvybių. Apie pirmuosius savo ligonius autorius rašo: „Operavau vieną ligonį po kito. Vis sekmėnė. Tam tikra prasme tos operacijos – eksperimentai. Bet nei ligoniai, nei aš neturėjome alternatyvos. Kokie tie pirmieji mano ligoniai? Išsikankinę ir atkaklus, nuoširdūs, „placiadūšiai“, geri: senukas kompozitorius, kuris po operacijos man skambino pianinu ligoninės kultūros klube, mokytojas, mintinai mokejęs mano megiamus Šekspyro sonetus... Daugelis vėliau rašydavo laiškus kreipdamiesi: „Mano išgelbėtojai“.

Paklaustas apie savo, kaip gydytojo, didžiausią stebuklą, chirurgas ištaria: „Tai buvo veikiau nevykęs stebuklas. Darėm širdies operaciją senyvo amžiaus žmogui. Niekaip nesisekė susiuti. Labai stipriai kraujavo žaizda. Širdis visiškai ištuštėjo. Tuomet sušuvau grubiai, nes jau netikėjau gera baigtimi. Anesteziologas pasakė, kad turim 10 ampulių kraujo. Mostelėjau ranka ir liečiau kraują supilti per žarnelės atgal. Staiga, po penkių minučių, širdis pradeda plakti... Taip teko baigti operaciją, o po jos ir susimąsti: juk tai stebuklas!“

J. Brėdikis žmonėms operuodavo svarbiausią gyvybės organą – širdį, žinoma, daug kartų teko ir nusivilti, bet prie mirties taip ir nepriprato: „Tiesa, kad dažnai gydytojai atbunka. Mirtis tampa kasdienybe. Galbūt tie gydytojai, kurie neturėjo meilės jausmo ligoniui. Man taip niekada nebuvo. Aš dažnai sakydavau: niekada gydytojas su chalatu niekada nusiimti minčių apie ligonį. Ar esi teatre, ar slidinėji, visuomet galvoji apie savo pacientus. O kiek kartų teko spektaklio bilietus išmesti, atsisakyti pasilinksminimų ar atsiprašyti svečių ir dūmti ligoninėm“.

Knygoje autorius prisimena ne tik darbą, bet ir savo asmeninius išgyvenimus. Pasakoja, kaip jį patį kartą užpuolęs užpuolikas, kaip už jį gyvybę dabar kovoję kiti gydytojai: „Šis nelaimingas atsitikimas sukrėtė mane ir fiziškai, ir dvasiškai. Pirmą kartą pats tapęs ligoniui, įvertinau medikų darbą. Niekam nenorėjau blogi ir stengiausi tik gera daryti. Šmėkštelėjo mintis: kas būtų, jei Ten susitiksiu su tais ligoniais, kurių mirtys susijusios su mano chirurginėmis klaidomis, su nesugebėjimu padėti, nors ir apsiėmiau, ir man bus pateikta sąskaita?“

Gydytojui daug yra tekę kalbėti su ligoniais, patyrusiais klinikinę mirtį. Ką gydytojas galvoja apie žmonių pasakojimus apie kitą pasaulį, baltą šviesą, tunelius? „Manau, kad žmonės nuteikia knygos, literatūra. Juk dauguma mano ligonių nieko neatsimindavo. O štai pasekmės po klinikinės mirties gali likti visam gyvenimui. Būna, kad vardo, pavardės neprisimena, nebemoka rašyti. Širdį daug lengviau atstatyti nei smegenis. Todėl dažnai gydytojui tenka toks vaidmuo, kokio jam Dievas neskyrė. Kiek ilgai laikyti žmogaus kūną prijungtu prie aparatų? Dažnai tekdavo ištarti lemingąjį „Baigiam“, kuomet smegenys i nieką ne-

Čikagos lit. mokyklos dešimtokai su klases auklėtoja Rūta Jautokiene: dar kelios savaitės ir jie tars sudiev lietuviškai mokyklai – tikimes, kad visi, arba bent didžioji dalis, tęs mokslą Pedagoginiame institute, darbuosis lietuviškoje visuomenėje. Iš kairės: Lina Dovilaite, Milda Plioplyte, Alina Meilyte, Audra Brooks, Kristina Badaraite, Rasa Miliūnaite; II eil.: Jonas Dusevičius, Algis Bielskus, Julius Griauzdė. **Dalios Badarienės** nuotr.

bereaguodavo. Tačiau būna ir kitokių atvejų: žmogus komoje išgulėjo tris mėnesius ir sesuo gydytoja neleido atjungti aparatų. Ligonis išgyveno“. Tad medikui tenka spręsti vos ne hamletiską klausimą – būti ar nebūti?

Knygos skyriuje „Už geležinės uždangos“ širdžių specialistas paima sovietinius laikus, kuomet buvo didžiausia informacijos stoka. Net bibliotekose neįmanoma buvo rasti reikiamos informacijos, o ką jau kalbėti apie tobulinimosi stažuotes, mokslininkų simpoziumus užsienyje: „Gerai, jeigu patekdavau ten, kur gyvenė lietuvių. Jie mielai globodavo, tačiau tai reikėdavo slėpti nuo kitų sovietinės delegacijos narių. Man padėjo daug lietuvių išėivų. Negalio užmiršti New Yorko gydytojos Aldonos Žemaitienės, Čikagoje – Daunorų, Montrealyje – Adomonių ir kt. Jiems visada liksiu dėkingas“.

Iš „Už geležinės uždangos“ atkeliavo ir kyšių tradicija. Gydymas – nemokamas, tačiau „jeigu neįdėsi i kišenę“ gali galą gauti, belaukdamas daktaro... Pvz., Gruzijoje tais laikais be kyšio negalima buvo patekti pas gydytoją.

„Skldio gandai, kiek imu“, kokie mano turtai. Girdėjau, kad aš turįs Kulautuvo rūmus, juose – paaukuota vonia, nuo rūmų iki Nemuno nutiestas tunelis, pievėje ganosi žirgas... o ties Švenčionimis esu užkasęs brangenybes...“

Autorius teigia, kad jam užtekdavę algos: „Kai man siūlydavo pinigų prieš operaciją, aš įsiseidavau – kaip aš galiu padaryti geriau? O kai po operacijos žmonės atsidėkodami atnešdavo gėlių, saldinių – tai nelaukau kyšių. Ir dabar Lietuvoje tas pats. Medikai teisinasi, kad atlyginimai maži. Tai valstybės problema. Kai bus vertinamas gydytojų darbas, bus įvesta privati praktika ar sveikatos draudimas, kaip kitose šalyse, gal kas nors pasikeis“.

„Man skaudu matyti, kad gydytojai lyginami su turgaus prekiautojais. Nuo „dovanų“ priėmimo netoli iki jį prievartavimo, t.y. savotiško reketo: „Aš negaliu jūsų greitai paguldyti i ligoninę...“ arba jau turiu jus išleisti namo.“ Vaistų, kurių jums reikia, nėra, tačiau aš pažįstu vaistinės vedėją“.

Savo knygoje akademikas pasakoja, kaip Lietuvoje prasidėjo širdies transplantacija. „Jau 1964 m. mane sudomino kažkuriame laikraštyje perskaityta trumpa sensacinga informacija apie beždžionės širdies persodinimą žmogui. Missisipės medicinos centre

pirmą kartą pasaulyje žmogui persodinta širdis. Deja, ligonis išgyveno tik porą valandų. Tapo aišku, kad gyvename širdies transplantacijos išvokare“.

J. Brėdikis eksperimentines širdies persodinimo operacijas darė šuniukams. O žmogui pirmoji širdies persodinimo operacija Lietuvoje atlikta prieš keturiolika metų. Deja, profesorius jau buvo baigęs mediko karjerą, tačiau to nesigaili, „nes geras tas mokytojas, kurį pralenkia mokiniai“. „Širdies persodinimo operacijos yra žymiai lengvesnės, nei, pvz., įgimtų širdies ydų. Transplantacijoje didžiausia problema – laiku gauti tinkamą širdį. Išimta iš donoro širdis lieka gyvybinga tik penkias valandas. Todėl Lietuvoje niekaip neišspręsimė donorų problemos – per maža šalis. Pvz., užkonservuotus donorų inkstus galima vežti ir iš kitų šalių, mat juos galima ilgiau išlaikyti gyvybingus“.

Profesorių jaudina ir sunki Lietuvos ekonominė padėtis: „Amerikoje širdies persodini-

mo operacija kainuoja apie 40,000, Lietuvoje – 14,000 dolerių. Tačiau kur dar pooperacinė priežiūra, vaistai...“ J. Brėdikio žiniomis, šiuo metu Lietuvoje širdies persodinimo laukia apie 30 ligonių.

Ir pabaigai: pusiau rimtai, pusiau juokais. Širdį įprasta vadinti žmogaus siela, dvasia, o ką apie tai galvoja medikai? „Tai paprasčiausia pompa. Ir be to, kaulės širdis panaši i žmogaus. Mokslininkai galvoja, gal galima būtų persodinti kiauulių širdis žmonėms, juk vožtuvus jau paėmėme. Ir, jeigu donorų nebus, tai kiauulių ūkių Lietuvoje dar yra“.

Dabar jau tikrai pabaiga: „Žmogus be praieities darbų ar išgyvenimų yra tuščias, kaip neprirašyta klasės lenta. Mano prigimtis, matyt, kaip jureivių, naujų žemių ieškotojų ar geologų, archeologų, jie atrasdavo, palikdavo ir vėl ieškodavo. Tebeieškau ir aš. Kaip jie, taip ir aš stengiausi praskinti kelią kitiems. Gal tai ir yra svarbiausia?“

Eglė Merkytė

SKELBIMAI

Pažaislio fondui per igaliojinį Algį Liepinaitį \$114. A. Adolfo Leono Jelionio socialiai remtinų vaikų stovyklą paremti aukoj: po \$100 – S. Mickevičienė, dr. V. Dubinskis, D. ir A. Gulbinai, dr. K. G. ir M. Ambrozaičiai, Brighton Park Lth. H.O.A., Benigna Butler;

Po \$50 – dr. B. Kasakaitienė, I. ir L. Kirkai, A. Repšienė, dr. V. Musonis, J. Mikulis; \$40 – A. Katelienė; \$36 – A. ir L. Liepinaičiai; \$30 – P. ir T. Murinai.

Po \$25 – A. Čepėnas, J. ir M. Briedžiai, A. Rukuižienė, R. Jautokaitė, Z. Grybinas (I.C.L.R.C.C.); \$20 – prel. I. Urbonas; \$10 – E. Kazragis.

Per „Seklyčios“ popietę – \$114.

A. Adolfo Leono Jelionio atminimui aukoj: po \$25 – Rasa Aleksiūnienė, Marija Markulienė, Valerija Čepaitienė su Giedre Čepaityte, Aleksas ir dr. Danguolė Vitkai.

Iš viso \$1,325. Lietuvos Šv. Kazimiero kongregacijos seserų vardu dėkojame už aukas Pažaislio fondui.

Aukas prašome siųsti: Pažaislis Fund, c/o Sisters of St. Casimir a non-profit organization, 2601 W. Marquette Road, Chicago, IL 60629-1817.

Parduodamos 3 duobės-vietos su originaliu šviesaus granito paminklu Šv. Kazimiero kapinėse. Galimas tik paminklas. Tel. 773-434-4645.

Amerikos Lietuvių radijas, vad. Anatolijus Šlutas – kiekvieną sekmadienį 7 v.r. per WCEV 14.50 AM. Tel. 773-847-4903, adresas: 4459 S. Francisco, Chicago, IL 60632.

Lietuvos Vyčių 16-oji kuopa visus kviečia i virtinukų – „koldonų“ vakarienę. balandžio 28 d., šeštadienį, 6 val. p.p. Visų Šventų Šv. Antano parapijos (ne Ciceroje) saleje, 518 W. 28th Pl., Čikagoje. Vakaro programą atliks Juozapas Varputis. LV 16-oji kuopa pelnų dalinsis šv. Kazimiero vienuolemis, kurių daug metų mokė Šv. Jurgio parapijos pradžios mokykloje, Bridgeporte, o dabar jau sulaukusios senatvės. Daugiau informacijos gauti ar

vietas užsisakyti galima skambinant Pliskartytei 773-927-5684.

„Žiburėlio“ Montessori mokyklėlės vaikų darbų parodėlė vyks gegužės 4-5-6 dienomis Lietuvių dailės muziejuje, Lemonte. Gegužės 4 d., penktadienį, 6:30 val.v. vaikučius, tėvelius ir senelius kviečiame atvykti i šios parodėlės atidarymą, kuriame pabendrausime, pasiklausysime smagių atliekamų „Dainavos“ vyrų oktetu dainų.

Š. m. kovo 18 d. Beverly Shores, In, vykusiam Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo šventės paminėjime koncertavo Meno mokyklėlės mokinukai. Mazosios dainininkės kantriai laukia savo eiles pasirodyti publikai. **Dalios Badarienės** nuotrauka.